

Grunnbok i koranresitasjon

© Noor 92 Publications
Grunnbok i koranresitasjon

ISBN 978-82-998540-1-6

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale medfører erstatningsansvar og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel.

Noor 92 Publications

Grunnbok i koranresitasjon

Abo Mahi

*I Guds, den mest Barmhjertiges, den evig Nåderikes navn.
Fred være med sendebudet Hans.*

INNHOLD

Forord 9

Del 1 13

Tæjwīd 14

Det arabiske alfabetet 16

Mækhārij 18

Bokstavenes forskjellige skriveformer 21

Del 2 25

Korte vokaler 26

Tænwīn 38

Del 3 49

Sokōn 50

Del 4 59

Mædd 60

Forkortede tegn på forlengende vokaler 66

Horōf-ol-līn 73

Del 5 79

Ikhfāc' 80

Izhār 82

Iqlāb 85

Tæshdīd 87

Idghām 95

Nōn-Qotni 98

Del 6 103

Lém-ol-Jæléælæh 104

Litt mer om *mædd* 105

Æl-horōf-ol-moqatta'æt 108

Ord som leses annerledes enn det de skrives 110

Noen vanskelige ord 114

Æl-wæqf 116

Ælémát-ol-wæqf 119

Del 7 123

Korte kapitler 124

Ordliste 129

Generelt register 131

Forord

Lovet være Gud den Ene, den Sanne, den Evige, den alene
Tilbedelsesverdige, som ingen like har, og måtte det øse evinnelige
velsignelser over Hans elskede og vår mester Mohammad صلى الله عليه وسلم.

Koranen er muslimenes viktigste bok, den ble nedsendt av Gud den aller
mest Høytstående til Hans elskede sendebud, Mohammad, den forjettede
profeten صلى الله عليه وسلم. Ordet *qor'æn* (قرءان) er substantivform av verbet

qara'æ (قرأ), som er ordets stamme og betyr «å resitere». Navnet til
muslimenes helligste bok oppfordrer de troende til å kunne lese den.
Målet med denne grunnboken er å belyse koranresitasjonskunstens regler
innenfor Hafs-lesemåten.

Boken er for dem som ønsker å lære seg å lese Koranen. Den krever ingen
forkunnskaper, da dette er en elementær læretekst som veileder steg for
steg, men det anbefales å lære bokens innhold under en lærers tilsyn.
Gjennom eksempler og øvelser har jeg forsøkt å få fram den
grunnleggende siden av *tæjwîd* og være mest mulig kortfattet for ikke å
gjøre læreteksten vanskelig, slik at den skal passe alle aldersgrupper og
nivåer.

Jeg håper at denne boken vil være et hjelpemiddel for alle som har
interesse av å kunne lese Koranen på arabisk.

Et undervisningsprinsipp som alle elever bør ha i minnet, er dette:

«Repetisjon er all kunnskaps mor!»

Alle henvendelser vedrørende forbedringer eller andre tilbakemeldinger,
både positive og negative, vil bli tatt imot med stor takk og kan rettes til:
noor92publications@yahoo.no

رَبِّ اِنِّي لِمَا اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ

«Herren min! Sannelig, jeg har evig behov for hva Du enn nedsender til
meg av det gode!» (Koranen 28:24)

Takk til: Shaykh Hassan Mir Qadri for inspirasjon og ostāz Aissa Idrissi, qāri' Asim Umair, Sattar Rashid og MQIs styre for deres bidrag.
NMKKFs styre: Aqil Qadir, Zaeem Shaukat, M. Ghulam Ghous Afzal, Abdullah Arshid, M. Zia Hussain, Shahid Mahmood, Sheraz Aslam og Qamar Ejaz.

Oslo, 22.11.2010
Abo Mahi

إلى روح استاذ محمد إبراهيم
رحمة الله عليه

Def 1

Tæjwīd – تجويد

Ordet *tæjwīd* stammer fra *jæwwædæ* (جود), som betyr å forbedre, forskjønne, perfektionere eller fullkommengjøre. Når ordet relateres til Koranen, vil vi oversette *tæjwīd* som «Koranens resitasjonskunst», som innebærer riktig uttale, rett tonegang og overholdelse av *tæjwīd*-reglene.

Det er ti kjente *tæwécetor* (تواتر)^I:

1. Imam Nāfi‘ al-madni, som opprinnelig kom fra Isfahan^{II}, hadde to elever, som har satt sitt preg på tradisjonen: imam Qalōn og imam Warsh. Den førstnevntes lese måte leses blant annet i Libya, Tunisia og Qatar. Det sies at imam Qalōn var døv og ikke engang kunne høre et horn, men hvis noen resiterte Koranen, fanget han det opp med det samme; andre er av den meningen at han ble døv på sine senere dager.

Imam Warsh, den mer kjente av de to, har et bredere nedslag, i Marokko, Algerie, Tunisia, Libya, Vest-Afrika og Sudan. Imam Warsh fikk kallenavnet «Warsh» av sin lærer fordi han var veldig lys i huden.

2. Imam ibno Kathīr al-makki kom opprinnelig fra Iran, og læren hans ble gjort kjent gjennom to elever: imam al-bozzi og imam Qonbol.

3. Imam Abo ‘Amr al-basri hadde to elever som ble særlig kjent: Imam ad-dōri og imam as-sōsi, de skal ha mottatt læren fra imam Yahya al-yazīdi.

4. Imam ibno ‘Āmir al-yasabi skal ifølge historikerne ha møtt og opplevd profetens صلى الله عليه وسلم følgesvenner. Lesemåten hans, som leses i deler av Yemen, ble gjort kjent av to elever, Hishām ibno ‘Ammār og ‘Abdollah bin Aḥmad al-qorayshi.

5. Ifølge historikerne var også imam ‘Āsim al-kōfi blant dem som møtte og opplevde profetens صلى الله عليه وسلم følgesvenner. Resitasjonskunsten hans er den mest kjente av alle, og den spenner om hele verden. Læren hans ble gjort kjent av hans to elever, imam Sho‘bah og imam Ḥafṣ bin Soleymān bin al-Moghīrah al-asadi al-kōfi. Det er under navnet til sistnevnte, Ḥafṣ, læren hans er kjent, og det er metoden hans som er den mest fulgte.

6. Imam Hamzah al-kōfi gjennom imam Khalaf og imam Khallād.

7. Imam Kīsā’i al-kōfi gjennom imam al-Leyth og imam ad-dōri^{III}.

^I *Tæwécetor* (تواتر): koranresitasjonskunstskoler som følger en bestemt lærer.

^{II} En by i Iran.

^{III} Den samme som viderebrakte læren til imam Abo ‘Amr al-basri.

8. Imam Abo Ja'far gjennom imam 'Īsa ibno Wirdan og imam ibno Jommāz.

9. Imam Ya'qōb al-yamani gjennom imam Roweys og imam Rauh.

10. Imam Khalaf gjennom imam Ishāq og imam Idrīs.

Tæjwīd er i seg selv et svært bredt og omfangsrikt fag. Meningen med *tæjwīd* er å bevare Koranens ords rette betydninger gjennom korrekt og tydelig uttale. Det vi skal lære i denne grunnboken for Koranresitasjon, er: bokstavenes uttale, fletting av flere bokstaver, lengde for ulike tegn, bokstavenes forskjellige skriveformer, hvordan dele opp ord, korte og lange vokaler og annet som er nødvendig for å kunne lese Koranen.

Koranen ble spredd i verden på kort tid. Den leses av både arabere og ikke-arabere; derfor er det veldig viktig å kunne *tæjwīd*-reglene for å kunne lese riktig og ikke påvirke Koranens klare arabisk ved å gjøre feil. Gud den Allmektige sier i Koranen:

وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا

«Og resiter Koranen vakkert på en bedagelig, tydelig måte.»

(Koranen 73:4)

«Ikke hast med Koranens resitasjon; resiter den derimot i ro og mak, og framlegg den med å tenke dypt over betydningen.»

(Tæfsīr Qortōbi, del 21, s. 322)

I verset 73:4 er ordet *tærtīl* (ترتيل) blitt nevnt; det blir forklart slik:

«Å kunne kunsten å uttale bokstavene korrekt med alle deres kvaliteter og å vite hvor man skal stanse.»

(‘Ilm-ot-tæjwīd, s. 1; Ān-næshr [Ibnol-Jæzærī])

الأبجدية العربية – Det arabiske alfabetet

Det arabiske alfabetet består av 28 bokstaver og leses fra høyre til venstre:

ث	ت	ب	ا
<i>Thæ</i>	<i>Tæ</i>	<i>Bæ</i>	<i>Ælif</i>
د	خ	ح	ج
<i>Dæł</i>	<i><u>K</u>ha</i>	<i><u>H</u>æ</i>	<i>Jīm</i>
س	ز	ر	ذ
<i>Sīn</i>	<i>Zæy</i>	<i>Ra</i>	<i>Žæł</i>
ط	ض	ص	ش
<i><u>T</u>a</i>	<i><u>D</u>ād</i>	<i><u>S</u>ād</i>	<i>Shīn</i>
ف	غ	ع	ظ
<i>Fæ</i>	<i><u>G</u>hayn</i>	<i>'Æyn</i>	<i><u>Z</u>a</i>
م	ل	ك	ق
<i>Mīm</i>	<i>Læm</i>	<i>Kæf</i>	<i>Qāf</i>
ي	و	ه	ن
<i>Yæ</i>	<i>Wæu</i>	<i>Hæ</i>	<i>Nōn</i>

Alfabetet deles i to grupper; den ene kalles for månebokstavene, og den andre kalles for solbokstavene. Vi skal komme nærmere inn på hva som er forskjellen mellom dem, videre i boken. *Hæmzæh* (ء) ansees som både en bokstav og et tegn.

- i. Månebokstavene er: و, ه, م, ك, ق, ف, غ, ع, خ, ح, ج, ب, ا (ء) og ي.
- ii. Solbokstavene er: ل, ظ, ط, ض, ص, ش, س, ز, ر, ذ, د, ث, ت og ن.

Bokstaven *tæ* har to former: *Tæ mæftōhæh* (مفتوحة – ت) og *tæ*

mærbōtah (مربوطة – ة). *Mærbōtah* er den som kommer på slutten av et ord, og den viser som regel at ordet er hunkjønn. Den kan stå i et ord også, men da blir den skrevet som *mæftōhæh*. Det som er verdt å vite om *tæ mærbōtah*, er at når den kommer på slutten av et ord, uttales den som bokstaven *hæ* (ه).

En ting til som det er veldig viktig å opplyse leserne om, er valget av å bruke den norske bokstaven æ istedenfor a. Det er blitt gjort fordi æ er nærmest bokstavenes korrekte uttale. Det er en veldig vanlig feil å gi de tynne bokstavene på arabisk en a-endelse, slik at for eksempel *bæ* (ب) blir uttalt *ba*. Det er syv tykke bokstaver (ق og غ, ظ, ط, ض, ص, خ) og en bokstav (ر) som forandrer på sin form avhengig av tegn som er over eller under den. Mens resten av bokstavene blir regnet som tynne og skal ikke ha en a-endelse i seg.

Mækhārij – مخارج

Som alle andre språk har også arabisk både tykke og tynne bokstaver, og med skarrelyd, og det finnes flere bokstaver som har nesten samme lyd, men som fort skiller seg ut når man uttaler dem korrekt.

ه			ء
Uttales fra strupens bunn, uten trykk			Uttales fra strupens bunn, uten trykk
ح			ع
Uttales fra strupens midtre del, med trykk			Uttales fra strupens midtre del, med trykk
خ			غ
Uttales fra strupens øverste del, med trykk og betydelig skarring			Uttales fra strupens øverste del, med trykk og lett skarring
ك			ق
Uttales ved å blokkere passasjen mellom munnrommet og halsen og la den siste delen av tungen røre munntaket, men med et lite mellomrom			Uttales ved å blokkere passasjen mellom munnrommet og halsen og la den siste delen av tungen røre munntaket
ي	ش	ج	
Tungens midtre del rører ganen	Tungens midtre del rører ganen	Tungens midtre del rører ganen	
		ض	
		Breie tungen litt og la kantene møte jekslene	

Del 1

<p>ر</p> <p>Tungetuppen rører den harde ganen ved fortennene, veldig lik den norske r-en</p>	<p>ن</p> <p>Tungetuppen rører mellom fortennenes røtter</p>	<p>ل</p> <p>Tungens forreste del rører fortennenes røtter</p>	
<p>ت</p> <p>Tungetuppen rører fortennene</p>	<p>د</p> <p>Tungetuppen rører fortennene</p>	<p>ط</p> <p>Tungetuppen rører fortennene, samtidig som tungen skal gjøres bred</p>	
<p>ث</p> <p>Tungetuppen skal røre nederste del av fortennene og danne en lespelyd</p>	<p>ذ</p> <p>Tungetuppen skal røre nederste del av fortennene</p>	<p>ظ</p> <p>Tungetuppen skal røre nederste del av fortennene, samtidig som tungen skal gjøres bred</p>	
<p>س</p> <p>Tungetuppen skal røre mellom nedre fortennenes røtter</p>	<p>ز</p> <p>Tungetuppen skal røre mellom nedre fortennenes røtter</p>	<p>ص</p> <p>Tungetuppen skal røre mellom nedre fortennenes røtter, samtidig som tungen skal gjøres bred</p>	
<p>و</p> <p>Munnen gjøres rund under uttalen</p>	<p>م</p> <p>De tørre delene av leppene møtes og skilles mens man uttaler bokstaven</p>	<p>ب</p> <p>Når underleppens tørre del møter overleppens våte og så skilles</p>	<p>ف</p> <p>Når fire fortenner holder den våte delen av nedre leppen og så slipper den under uttalen</p>

ا

Uttales fra munnrommets
tomme del

Mækhārij vil si de punktene/stedene hvor ordenes lyd opprinnelig blir dannet, og som den kommer ut ved hjelp av.

• Øvelse

Lær først og fremst hele alfabetet utenat med riktig og tydelig uttale. Tren mer på å gjøre skille mellom de bokstavene som virker nesten helt like, men som egentlig er ulike, slik som:

- a) ا og ع
- b) ط og ت
- c) ص og س, ث
- e) ه og ح, خ
- f) ض og د
- g) ظ og ز, ذ
- h) ك og ق

Bokstavenes forskjellige skriveformer

På arabisk har vi ikke store og små bokstaver; bokstavene festes til hverandre, men det finnes noen bokstaver som ikke fester seg til de bokstavene som kommer etter dem. Det fører til at det blir et lite brekk i ordet. De bokstavene som har tomme bokser i tabellen, er bokstaver som kan løkkes med, men de løkker ikke videre. Les fra høyre til venstre.

Sluttende form	Midt på ordet	Begynnende form	Isolert form	Bokstav
ا			ا	<i>Ælif</i>
ب	ب	با	ب	<i>Bæ</i>
ت	ت	تا	ت	<i>Tæ</i>
ث	ث	ثا	ث	<i>Thæ</i>
ج	ج	جا	ج	<i>Jim</i>
ح	ح	حا	ح	<i>Hæ</i>
خ	خ	خا	خ	<i>Kha</i>
د			د	<i>Dæ</i>
ذ			ذ	<i>Zæ</i>

Grunnbok i koranresitasjon

ر			ر	<i>Ra</i>
ز			ز	<i>Záey</i>
س	س	س	س	<i>Sīn</i>
ش	ش	ش	ش	<i>Shīn</i>
ص	ص	ص	ص	<i>Sād</i>
ض	ض	ض	ض	<i>Dād</i>
ط	ط	ط	ط	<i>Ta</i>
ظ	ظ	ظ	ظ	<i>Za</i>
ع	ع	ع	ع	<i>'Æyn</i>
غ	غ	غ	غ	<i>Ghayn</i>
ف	ف	ف	ف	<i>Fæ</i>
ق	ق	ق	ق	<i>Qāf</i>

Del 1

ك	ك	ك	ك	<i>Káef</i>
ل	ل	ل	ل	<i>Lám</i>
م	م	م	م	<i>Mīm</i>
ن	ن	ن	ن	<i>Nōn</i>
ه	ه	ه	ه	<i>Hæ</i>
و			و	<i>Wæu</i>
ؤ, أو, ئ	ؤ, ئ, و, og ء	أ, أو, og	ء	<i>Hæmzæh</i>
ي	ي	ي	ي	<i>Yæ</i>

• Øvelse

Lær de forskjellige formene av bokstavene. Gå grundig gjennom de skiftende formene på bokstavene.

Del 2

Korte vokaler

Tre tegn / korte vokaler hjelper bokstavene med å gi tre forskjellige lyder: *fæthæh* (فتحة), *kæsrâh* (كسرة) og *dammæh* (ضممة).

- *Fæthæh* er en liten strek over bokstavene. Den gir en kort æ/a-lyd. Når en *fæthæh* blir satt over en bokstav, uttales kun bokstavens innledende lyd sammen med en æ/a-lyd; se eksemplene vist under.

ثَ	تَ	بَ	أَ (أَ)
<i>Thæ</i>	<i>Tæ</i>	<i>Bæ</i>	<i>Æ</i>
دَ	خَ	حَ	جَ
<i>Dæ</i>	<i><u>K</u>ha</i>	<i><u>H</u>æ</i>	<i>Jæ</i>
سَ	زَ	رَ	ذَ
<i>Sæ</i>	<i>Zæ</i>	<i>Ra</i>	<i>Ẓæ</i>
طَ	ضَ	صَ	شَ
<i><u>T</u>a</i>	<i><u>D</u>a</i>	<i><u>S</u>a</i>	<i>Shæ</i>
فَ	غَ	عَ	ظَ
<i>Fæ</i>	<i><u>G</u>ha</i>	<i>'Æ</i>	<i><u>Z</u>a</i>
مَ	لَ	كَ	قَ
<i>Mæ</i>	<i>Læ</i>	<i>Kæ</i>	<i>Qa</i>
يَ	وَ	هَ	نَ
<i>Yæ</i>	<i>Wæ</i>	<i>Hæ</i>	<i>Næ</i>

Det er viktig å vite at når man uttaler en bokstav med *fæthæh*, gjelder det ikke å forlenge bokstaven, den skal uttales kort og lett, men heller ikke med trykk på slutten. Gjør man dette, kan *bæ* (ب) forveksles med *bá* (بَا) eller *bæ'* (بَا').

Den *ælif* som har *fæthæh*, *kæsrah*, *dammæh* eller *sokōn*¹, er i utgangspunktet en *hæmzæh* og ikke *ælif*. Årsaken er at *ælif* egentlig er en forlengende vokal og selvstendig er stum; med andre ord har den ikke en egen lyd uten *hæmzæh*.

■ *Kæsrah* er en liten strek under bokstaven. Den gir en i-lyd. Når en *kæsrah* blir satt under en bokstav, uttales kun bokstavens innledende lyd sammen med en i-lyd; se eksemplene gitt under.

ث Thi	ت Ti	ب Bi	ا (ء) I
د Di	خ <u>Khi</u>	ح <u>Hi</u>	ج Ji
س Si	ز Zi	ر Ri	ذ Zi
ط <u>Ti</u>	ض <u>Di</u>	ص <u>Si</u>	ش Shi
ف Fi	غ <u>Ghi</u>	ع 'I	ظ <u>Zi</u>

¹ *Sokōn* (سكون) er et rundt tegn som settes over en bokstav for å flette / slå sammen to bokstaver; en nærmere forklaring vil komme senere.

م Mi	ل Li	ك Ki	ق Qi
ي Yi	و Wi	ه Hi	ن Ni

Kæsrah har samme krav som *fæthæh*, den skal ikke forlenges, så den ligner *ī* (اي), og heller ikke avsluttes med trykk sånn at den blir *i'* (اء).

Kæsrah får bokstaven *ras* tykke uttale til å forsvinne, mens andre tykke bokstaver, som *خ, ص, ض, ط, ظ, غ* og *ق*, beholder sin vanlige form sammen med *i*-lyden, men blir litt tynnere.

■ *Dammæh* ser ut som en strek med en sirkel over og settes over bokstaven den skal kontrollere. Den er til for å lage en *o*-lyd. Når en *dammæh* blir satt over en bokstav, uttales kun bokstavens innledende lyd sammen med en *o*-lyd; se eksemplene vist i tabellen.

ث Tho	ت To	ب Bo	أ (ء) O
د Do	خ Kho	ح Ho	ج Jo
س So	ز Zo	ر Ro	ذ Zo
ط To	ض Do	ص So	ش Sho

فُ <i>Fo</i>	غُ <i>Gho</i>	عُ <i>'O</i>	ظُ <i>Zo</i>
مُ <i>Mo</i>	لُ <i>Lo</i>	كُ <i>Ko</i>	قُ <i>Qo</i>
يُ <i>Yo</i>	وُ <i>Wo</i>	هُ <i>Ho</i>	نُ <i>No</i>

Dammæh forlanger det samme av oss som fæthæh og kæsrah, den skal verken forlenges eller avsluttes med trykk, så den ligner *tō* (تُو) eller *to*' (تْء).

Den *ra* som har dammæh over seg, skal leses som en tykk *ra*, men den skal ikke uttales så tykk at det dannes en sirkel med leppene. Etter å ha sett på tegnene fæthæh, kæsrah og dammæh forstår vi at hvis *ra* har tegn over seg, skal den uttales tykk, men tynn hvis den har tegn under seg.

• Øvelse nr. 1

Nå skal vi trene videre på korte vokaler ved å se på alle tre formene av én etter én bokstav. Det er viktig at det leses fra høyre til venstre i denne rekkefølgen: *fæthæh*, *kæsrah* og så *dammæh*.

أ (أ)	إ (أ)	آ (أ)
<i>O</i>	<i>I</i>	<i>Æ</i>
ب (ب)	ب (ب)	ب (ب)
<i>Bo</i>	<i>Bi</i>	<i>Bæ</i>
ت (ت)	ت (ت)	ت (ت)
<i>To</i>	<i>Ti</i>	<i>Tæ</i>
ث (ث)	ث (ث)	ث (ث)
<i>Tho</i>	<i>Thi</i>	<i>Thæ</i>
ج (ج)	ج (ج)	ج (ج)
<i>Jo</i>	<i>Ji</i>	<i>Jæ</i>
ح (ح)	ح (ح)	ح (ح)
<i>Ho</i>	<i>Hi</i>	<i>Hæ</i>
خ (خ)	خ (خ)	خ (خ)
<i>Kho</i>	<i>Khi</i>	<i>Kha</i>
د (د)	د (د)	د (د)
<i>Do</i>	<i>Di</i>	<i>Dæ</i>

ذُ <i>Zo</i>	ذِ <i>Zi</i>	ذَ <i>Zæ</i>
رُ <i>Ro</i>	رِ <i>Ri</i>	رَ <i>Ra</i>
زُ <i>Zo</i>	زِ <i>Zi</i>	زَ <i>Zæ</i>
سُ <i>So</i>	سِ <i>Si</i>	سَ <i>Sæ</i>
شُ <i>Sho</i>	شِ <i>Shi</i>	شَ <i>Shæ</i>
صُ <i>So</i>	صِ <i>Si</i>	صَ <i>Sa</i>
دُ <i>Do</i>	دِ <i>Di</i>	دَ <i>Da</i>
طُ <i>To</i>	طِ <i>Ti</i>	طَ <i>Ta</i>
ظُ <i>Zo</i>	ظِ <i>Zi</i>	ظَ <i>Za</i>

Grunnbok i koranresitasjon

عُ 'O	عِ 'I	عَ 'Æ
غُ <u>Gho</u>	غِ <u>Ghi</u>	غَ <u>Gha</u>
فُ <i>Fo</i>	فِ <i>Fi</i>	فَ <i>Fæ</i>
قُ <i>Qo</i>	قِ <i>Qi</i>	قَ <i>Qa</i>
كُ <i>Ko</i>	كِ <i>Ki</i>	كَ <i>Kæ</i>
لُ <i>Lo</i>	لِ <i>Li</i>	لَ <i>Læ</i>
مُ <i>Mo</i>	مِ <i>Mi</i>	مَ <i>Mæ</i>
نُ <i>No</i>	نِ <i>Ni</i>	نَ <i>Næ</i>
هُ <i>Ho</i>	هِ <i>Hi</i>	هَ <i>Hæ</i>

وُ Wo	و Wi	وَ Wæ
يُ Yo	ي Yi	يَ Yæ

• Øvelse nr. 2

I denne øvelsen skal vi lære å lese tre og tre bokstaver sammen med like og ulike tegn, men målet vårt er fortsatt å bli mer kjent med de tre forskjellige tegnene / korte vokalene *fæthæh*, *kæsrah* og *dammæh*.

Her vil vi se at de arabiske bokstavene sitter fast i hverandre som løkkeskrift på norsk. Men det er noen bokstaver som ikke kan løkkes/sløyfes sammen med andre; eksempler på slike vil komme i tabellene under. Bokstavene و, ز, ر, ذ, د, ا kan løkkes med, men de løkker ikke videre med noen og fører dermed til brekk i ordene.

a) Eksempler med *fæthæh*

كَتَبَ <i>Kæf-Tæ-Bæ</i> <i>Kætæbæ</i>	ضَرَبَ <i>Dād-Ra-Bæ</i> <i>Darabæ</i>	صَدَقَ <i>Sād-Dæl-Qāf</i> <i>Sadæqa</i>	سَلِمَ <i>Sīn-Læm-Mīm</i> <i>Sælæmæ</i>
بَلَغَ <i>Bæ-Læm-Ghayn</i> <i>Bælægha</i>	خَلَقَ <i>Kha-Læm-Qāf</i> <i>Khalæqa</i>	دَرَسَ <i>Dæl-Ra-Sīn</i> <i>Dærasæ</i>	جَمَعَ <i>Jīm-Mīm-'Æyn</i> <i>Jæmæ'æ</i>
ظَلَمَ <i>Za-Læm-Mīm</i> <i>Zalæmæ</i>	كَسَبَ <i>Kæf-Sīn-Bæ</i> <i>Kæsæbæ</i>	عَدَلَ <i>'Æyn-Dæl-Læm</i> <i>'Ædælæ</i>	خَتَمَ <i>Kha-Tæ-Mīm</i> <i>Khataemæ</i>

<p>قَتَلَ</p> <p><i>Qāf-Tæ-Lém</i> <i>Qatælæ</i></p>	<p>حَشَرَ</p> <p><i>Hæ-Shīn-Ra</i> <i>Hæshæra</i></p>	<p>وَرَثَ</p> <p><i>Wæu-Ra-Thæ</i> <i>Wæraþhæ</i></p>	<p>عَبَسَ</p> <p><i>'Æyn-Bæ-Sīn</i> <i>'Æbæsæ</i></p>
<p>حَسَدَ</p> <p><i>Hæ-Sīn-Dæl</i> <i>Hæsædæ</i></p>	<p>فَسَقَ</p> <p><i>Fæ-Sīn-Qāf</i> <i>Fæsæqa</i></p>	<p>زَعَمَ</p> <p><i>Zæy-'Æyn-Mīm</i> <i>Zæ'æmæ</i></p>	<p>مَكَثَ</p> <p><i>Mīm-Kæf-Thæ</i> <i>Mækæthæ</i></p>
<p>يَسَرَ</p> <p><i>Yæ-Sīn-Ra</i> <i>Yæsæra</i></p>	<p>عَمَلَ</p> <p><i>'Æyn-Mīm-Lém</i> <i>'Æmælæ</i></p>	<p>وَزَنَ</p> <p><i>Wæu-Zæy-Nōn</i> <i>Wæzænæ</i></p>	<p>عَبَدَ</p> <p><i>'Æyn-Bæ-Dæl</i> <i>'Æbædæ</i></p>
<p>مَرَضَ</p> <p><i>Mīm-Ra-Dād</i> <i>Mæradæ</i></p>	<p>وَلَدَ</p> <p><i>Wæu-Lém-Dæl</i> <i>Wælædæ</i></p>	<p>أَمَرَ</p> <p><i>Ælif-Mīm-Ra</i> <i>Æmæra</i></p>	<p>وَجَدَ</p> <p><i>Wæu-Jīm-Dæl</i> <i>Wæjædæ</i></p>

Ra med *fæthæh* over seg skal ikke tynnes, den vil holde sin opprinnelige tykke lyd.

Hvis et ord har *fæthæh* over sin siste bokstav, må denne leses som *sákin*¹ hvis man stanser lesningen, for eksempel vil *darabæ* (ضَرَبَ) bli til *darabb* (ضَرَبُ) og *wæzænæ* (وَزَنَ) til *wæzæn* (وَزْنُ).

¹ *Sákin* (ساكن) vil si at bokstaven vil få det runde tegnet *sokōn* over seg.

b) Eksempler med *kæsrah*

<p>كُتِبَ</p> <p><i>Káf-Tæ-Bæ</i> <i>Kotibæ</i></p>	<p>عَلِمَ</p> <p><i>'Æyn-Lám-Mīm</i> <i>'Ælimæ</i></p>	<p>خَشِيَ</p> <p><i>Kha-Shīn-Yæ</i> <i>Khashiyæ</i></p>	<p>إِرمَ</p> <p><i>Ælif-Ra-Mīm</i> <i>Iramæ</i></p>
<p>لَبِثَ</p> <p><i>Lám-Bæ-Thæ</i> <i>Læbithæ</i></p>	<p>خُلِقَ</p> <p><i>Kha-Lám-Qāf</i> <i>Kholiqa</i></p>	<p>يَلِجَ</p> <p><i>Yæ-Lám-Jīm</i> <i>Yelijæ</i></p>	<p>سَخِرَ</p> <p><i>Sīn-Kha-Ra</i> <i>Sækhira</i></p>
<p>أذنَ</p> <p><i>Ælif-ŽæL-Nōn</i> <i>Æzinæ</i></p>	<p>كَرِهَ</p> <p><i>Káf-Ra-Hæ</i> <i>Kærihæ</i></p>	<p>رَحِمَ</p> <p><i>Ra-Hæ-Mīm</i> <i>Rahimæ</i></p>	<p>قَمَرَ</p> <p><i>Qāf-Mīm-Ra</i> <i>Qamæri</i></p>
<p>قُتِلَ</p> <p><i>Qāf-Tæ-Lám</i> <i>Qotilæ</i></p>	<p>حَصِبَ</p> <p><i>Hæ-Sād-Bæ</i> <i>Hæsibæ</i></p>	<p>وَرِثَ</p> <p><i>Wæu-Ra-Thæ</i> <i>Wæriithæ</i></p>	<p>بَرَقَ</p> <p><i>Bæ-Ra-Qāf</i> <i>Bæriqa</i></p>
<p>نَسِيَ</p> <p><i>Nōn-Sīn-Yæ</i> <i>Næsiyæ</i></p>	<p>عَهْدَ</p> <p><i>'Æyn-Hæ-Dæl</i> <i>'Æhidæ</i></p>	<p>لَعِبَ</p> <p><i>Lám-'Æyn-Bæ</i> <i>Læ'ibæ</i></p>	<p>زَلِجَ</p> <p><i>Zæy-Lám-Jīm</i> <i>Zælijæ</i></p>
<p>عَمِلَ</p> <p><i>'Æyn-Mīm-Lám</i> <i>'Æmilæ</i></p>	<p>وَقَرَ</p> <p><i>Wæu-Qāf-Ra</i> <i>Wiqara</i></p>	<p>يَعْرِ</p> <p><i>Yæ-'Æyn-Ra</i> <i>Yæ'ira</i></p>	<p>مَلِكَ</p> <p><i>Mīm-Lám-Káf</i> <i>Mælikæ</i></p>
<p>مَحَجَّ</p> <p><i>Mīm-Hæ-Jīm</i> <i>Mæhijæ</i></p>	<p>صَعِقَ</p> <p><i>Sād-'Æyn-Qāf</i> <i>Sa'iqæ</i></p>	<p>شَرِبَ</p> <p><i>Shīn-Ra-Bæ</i> <i>Shæribæ</i></p>	<p>وُجِدَ</p> <p><i>Wæu-Jīm-Dæl</i> <i>Wojidæ</i></p>

Det er fortsatt svært viktig at bokstavene blir uttalt på sin opprinnelige måte, sånn at man ikke blander dem. På dette stadiet er det viktig at man deler opp bokstavene én etter én, deretter leser man det samlet, slik som det er lagt til én etter én bokstav under hvert ord i tabellene.

Hvis det kreves eller er tillatt å stanse lesningen, vil den siste bokstaven med *kæsrah* bli *sáekin*, for eksempel vil *wælædi* (وَلَدٍ) bli til *wælædd* (وَلَدٌ) og *qamæri* (قَمَرٍ) bli til *qamær* (قَمْرٌ).

c) Eksempler med *dammæh*

<p>شُرِبَ</p> <p><i>Shīn-Ra-Bæ</i> <i>Shoribæ</i></p>	<p>كُتِبَ</p> <p><i>Káef-Tæ-Bæ</i> <i>Kotibæ</i></p>	<p>عَلِمَ</p> <p><i>'Æyn-Lám-Mīm</i> <i>'Ælimo</i></p>	<p>ذَكَرَ</p> <p><i>Zæl-Káef-Ra</i> <i>zokira</i></p>
<p>وَهُوَ</p> <p><i>Wæu-Hæ-Wæu</i> <i>Wæ howæ</i></p>	<p>سُئِلَ</p> <p><i>Sīn -Hæmzæh-</i> <i>Lám</i> <i>So 'ilæ</i></p>	<p>خُلِقَ</p> <p><i>Kha-Lám-Qāf</i> <i>Kholiqā</i></p>	<p>يَعِدُ</p> <p><i>Yæ-'Æyn-Dæl</i> <i>Yæ 'ido</i></p>
<p>فَرِقَ</p> <p><i>Fæ-Ra-Qāf</i> <i>Færiqo</i></p>	<p>نُفِخَ</p> <p><i>Nōn-Fæ-Kha</i> <i>Nofikha</i></p>	<p>حَسَنَ</p> <p><i>Hæ-Sīn-Nōn</i> <i>Hæsonæ</i></p>	<p>قَضَى</p> <p><i>Qāf-Dād-Yæ</i> <i>Qodiyæ</i></p>
<p>حُصِبَ</p> <p><i>Hæ-Sād-Bæ</i> <i>Hosobi</i></p>	<p>وُحِطَ</p> <p><i>Wæu-Hæ-Ta</i> <i>Wohita</i></p>	<p>رُسِلَ</p> <p><i>Ra-Sīn-Lám</i> <i>Rosolo</i></p>	<p>أَفَقَ</p> <p><i>Ælif-Fæ-Qāf</i> <i>Ofoqi</i></p>
<p>فَعِلَ</p> <p><i>Fæ-'Æyn-Lám</i> <i>Fo 'ilæ</i></p>	<p>يَهَبُ</p> <p><i>Yæ-Hæ-Bæ</i> <i>Yæhæbo</i></p>	<p>تَرَرُ</p> <p><i>Tæ- Záy-Ra</i> <i>Tæziro</i></p>	<p>قَدِرَ</p> <p><i>Qāf-Dæl-Ra</i> <i>Qodira</i></p>

 <i>Yæ-Sīn-Ra</i> <i>Yosira</i>	 <i>Dæl-'Æyn-Yæ</i> <i>Do'iyæ</i>	 <i>Yæ-Ta-Fæ</i> <i>Yatifo</i>	 <i>Mīm-Nōn-'Æyn</i> <i>Moni'æ</i>
 <i>Ælif-Žæl-Nōn</i> <i>Ožinæ</i>	 <i>Mīm-Læm-Kæf</i> <i>Mæliko</i>	 <i>Mīm-Hæ-Jīm</i> <i>Mæhijo</i>	 <i>Qāf-Tæ-Læm</i> <i>Qotilæ</i>

Hvis det stanses på bokstaven *ra*, så skal den uttales lett og tynn, men hvis *dammæh* over leses, så skal den uttales tykk.

Hvis det kreves eller er tillatt å stanse lesningen, vil den siste bokstaven med *dammæh* bli *sækin*, for eksempel vil *rosolo* (رُسل) bli til *rosol* (رُسل).

Vi ser også at *hæmzæh* har kommet slik: etter *sīn* i *so'ilæ* (سئل); det er for at hvis den kommer som en forbindende bokstav mellom to andre bokstaver, så krever den å ha noe å sitte på. Noen velger også å sette *hæmzæh* under streken hvis den er med *kæsrah*.

Tænwīn – تنوين

Tænwīn vil si en n-endelse på ordet med dobbelttegn på slutten, det vil si når det blir lagt til *fæthætæyn*, *kæsratæyn* eller *dammætæyn* på slutten av ordet.¹ Selv om *tænwīn* har to tegn, er det egentlig et tegn med en skjult *nōn-sákinæh*^{II}; dette gjøres for å forkorte, slik at man skal slippe å skrive en *nōn* med *sokōn* etter ordet, men heller bare uttale det og legge til et *tænwīn*-tegn skriftlig. Noen ganger gjøres det også *ghonnæh*^{III} ved tilfelle av *tænwīn*.

■ *Tænwīn* med *fæthæh* har som regel *ælif* etter seg, men den uttales ikke. Før vi ser på eksempler, er det viktig å få med seg at bokstaver med *tænwīn* skrives slik: *bænn* (بًا), *binn* (بِ) eller *bonn* (بُنْ). Men egentlig står det: *bænn* (بِنْ), *binn* (بِنْ) og *bonn* (بُنْ). Det er viktig at man ikke forlenger ordet på grunn av *ælif* på slutten, men heller slutter med et lite trykk på n-en.

ثًا	تًا	بًا	أًا (أًا)
<i>Thænn</i>	<i>Tænn</i>	<i>Bænn</i>	<i>Ænn</i>
دًا	خًا	حًا	جًا
<i>Dænn</i>	<i>Khann</i>	<i>Hænn</i>	<i>Jænn</i>
سًا	زًا	رًا	ذًا
<i>Sænn</i>	<i>Zænn</i>	<i>Rann</i>	<i>Zænn</i>

¹ *Fæthætæyn* (فثتين) vil si to *fæthæh*, *kæsratæyn* (كسرتين) vil si to *kæsrah*, og *dammætæyn* (ضمّتين) vil si to *dammæh*.

^{II} *Nōn-sákinæh* (نْ): bokstaven *nōn* med en *sokōn* over.

^{III} *Ghonnæh* (غنة) er en neselyd, en lyd som frambringes gjennom nesene, det vil si at man trekker den opp i nesene og frambringer den derfra like lenge som en *ælif* forlenger en bokstav.

طَّا	ضَّا	صَّا	شَّا
<i>Tann</i>	<i>Dann</i>	<i>Sann</i>	<i>Shænn</i>
فَّا	غَّا	عَّا	ظَّا
<i>Fænn</i>	<i>Ghann</i>	<i>'Ænn</i>	<i>Zann</i>
مَّا	لَّا	كَّا	قَّا
<i>Mænn</i>	<i>Lænn</i>	<i>Kænn</i>	<i>Qann</i>
يَّا	وَّا	هَّا	نَّا
<i>Yænn</i>	<i>Wænn</i>	<i>Hænn</i>	<i>Nænn</i>

■ *Tænwīn med kæsrah*

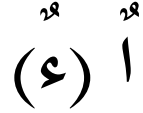

ثِ	تِ	بِ	اِ (ءِ)
<i>Thinn</i>	<i>Tinn</i>	<i>Binn</i>	<i>Inn</i>
دِ	خِ	حِ	جِ
<i>Dinn</i>	<i>Khinn</i>	<i>Hinn</i>	<i>Jinn</i>
سِ	زِ	رِ	ذِ
<i>Sinn</i>	<i>Zinn</i>	<i>Rinn</i>	<i>Zinn</i>
طِ	ضِ	صِ	شِ
<i>Tinn</i>	<i>Dinn</i>	<i>Sinn</i>	<i>Shinn</i>
فِ	غِ	عِ	ظِ
<i>Finn</i>	<i>Ghinn</i>	<i>'Inn</i>	<i>Zinn</i>

 <i>Minn</i>	 <i>Linn</i>	 <i>Kinn</i>	 <i>Qinn</i>
 <i>Yinn</i>	 <i>Winn</i>	 <i>Hinn</i>	 <i>Ninn</i>

Det er viktig å uttale korrekt. Derfor må man være ekstra påpasselig med å ikke frambringe lyden fra nesen her.

■ *Tænwīn* med *dammæh*: Det første som det er viktig å lære her, er at *dammætæyn* ser slik ut: ‿. Noen velger å skrive det slik også: ‿.

Ra med *dammætæyn* over skal leses tykt, og det skal påses at ordet ikke leses forlenget, men heller slutte med et lite trykk på n-en. De tykke bokstavene skal leses tykke, og de tynne skal leses tynne.

 <i>Thonn</i>	 <i>Tonn</i>	 <i>Bonn</i>	 <i>Onn</i>
 <i>Donn</i>	 <i>Khonn</i>	 <i>Honn</i>	 <i>Jonn</i>
 <i>Sonn</i>	 <i>Zonn</i>	 <i>Ronn</i>	 <i>Zonn</i>
 <i>Tonn</i>	 <i>Donn</i>	 <i>Sonn</i>	 <i>Shonn</i>
 <i>Fonn</i>	 <i>Ghonn</i>	 <i>'Onn</i>	 <i>Zonn</i>

م	ل	ك	ق
Monn	Lonn	Konn	Qonn
ي	و	ه	ن
Yonn	Wonn	Honn	Nonn

• Øvelse nr. 1

Nå skal vi øve ytterligere på *tænwīn* ved å se på alle tre formene av én etter én bokstav. Det er viktig at det leses fra høyre til venstre i denne rekkefølgen: *fæthætæyn*, *kæsratæyn* og så *dammætæyn*.

ا (ء)	ا (ء)	ا (ء)
Onn	Inn	Ænn
ب	ب	بَا
Bonn	Binn	Bænn
ت	ت	تَا
Tonn	Tinn	Tænn
ث	ث	ثَا
Thonn	Thinn	Thænn
ج	ج	جَا
Jonn	Jinn	Jænn
ح	ح	حَا
Honn	Hinn	Hænn

Grunnbok i koranresitasjon

 <i>Khonn</i>	 <i>Khinn</i>	 <i>Khann</i>
 <i>Donn</i>	 <i>Dinn</i>	 <i>Dænn</i>
 <i>Zonn</i>	 <i>Zinn</i>	 <i>Zænn</i>
 <i>Ronn</i>	 <i>Rinn</i>	 <i>Rann</i>
 <i>Zonn</i>	 <i>Zinn</i>	 <i>Zænn</i>
 <i>Sonn</i>	 <i>Sinn</i>	 <i>Sænn</i>
 <i>Shonn</i>	 <i>Shinn</i>	 <i>Shænn</i>
 <i>Sonn</i>	 <i>Sinn</i>	 <i>Sann</i>
 <i>Donn</i>	 <i>Dinn</i>	 <i>Dann</i>

ط ^{٢٤} <i>Tonn</i>	طِ <i>Tinn</i>	طَّا <i>Tann</i>
ظ ^{٢٤} <i>Zonn</i>	ظِ <i>Zinn</i>	ظَّا <i>Zann</i>
ع ^{٢٤} <i>'Onn</i>	عِ <i>'Inn</i>	عَّا <i>'Ænn</i>
غ ^{٢٤} <i>Ghonn</i>	غِ <i>Ghinn</i>	غَّا <i>Ghann</i>
ف ^{٢٤} <i>Fonn</i>	فِ <i>Finn</i>	فَّا <i>Fænn</i>
ق ^{٢٤} <i>Qonn</i>	قِ <i>Qinn</i>	قَّا <i>Qann</i>
ك ^{٢٤} <i>Konn</i>	كِ <i>Kinn</i>	كَّا <i>Kænn</i>
ل ^{٢٤} <i>Lonn</i>	لِ <i>Linn</i>	لَّا <i>Lænn</i>
م ^{٢٤} <i>Monn</i>	مِ <i>Minn</i>	مَّا <i>Mænn</i>

نْ	نِ	نًا
Nonn	Ninn	Nænn
هْ	هِ	هًا
Honn	Hinn	Hænn
وْ	وِ	وًا
Wonn	Winn	Wænn
يْ	يِ	يًا
Yonn	Yinn	Yænn

• Øvelse nr. 2

Vi tar et steg videre og lærer oss å lese *tænwīn* med ord. Det er viktig å vite at *tænwīn* kommer kun på slutten av ordet.

Denne gangen vil det ikke stå hjelpebokstaver under ordet; derfor er det veldig viktig å øve godt på tabellen i **bokstavenes forskjellige skriveformer** og gjøre øvelse nr. 2 i **korte vokaler**. Slik vil man lære seg de forskjellige formene som bokstavene kommer i i løkkeskrift, altså når de sitter fast i hverandre.

a) Ord med *fæthætæyn* på slutten: De ordene som skal uttales tykke, må uttales tykke her når de kommer på slutten, for eksempel ر, خ, ق, غ, ظ, ط, ض, ص.

مَلَكًا	وَلَدًا	سَفَهَا	بَشْرًا	سَلَمًا
Mælækæenn	Wælædæenn	Sæfæhæenn	Bæshærann	Sælæmæenn
طَبَقًا	عَجَبًا	ثَمْنَا	وَطْرًا	جَنْفًا
Tabæqann	'Æjæbæenn	Thæmæncæenn	Wætarann	Jæncæfæenn

نَبَاتًا	عَرَضًا	رَغَدًا	مَرَحًا	أَجَلًا
<i>Næbætænn</i>	<i>'Æradann</i>	<i>Raghadænn</i>	<i>Mærahænn</i>	<i>Æjælænn</i>
بَطْرًا	مَثَلًا	رَشَدًا	أَذَى	خَطْبًا
<i>Bætarann</i>	<i>Mæthælænn</i>	<i>Rashædænn</i>	<i>Æzænn</i>	<i>Khatabænn</i>
أَبَدًا	قَصَصًا	أَسْفًا	مَرَضًا	وَسَطًا
<i>Æbædænn</i>	<i>Qasasann</i>	<i>Æsæfænn</i>	<i>Mæradann</i>	<i>Wæsætann</i>
عَدَدًا	حَرَمًا	بَلَدًا	أَحَدًا	زَغْرًا
<i>'Ædædænn</i>	<i>Hæramænn</i>	<i>Bælædænn</i>	<i>Æhædænn</i>	<i>Zægharann</i>

Hvis man må eller kan stanse etter et ord med *fæthætæyn* og *ælif* på slutten, så forsvinner det ene tegnet og blir endret til *ælif*, for eksempel blir *sælæmænn* (سَلَمًا) til *sælæmæ* (سَلَمًا), *mæthælænn* (مَثَلًا) til *mæthælæ* (مَثَلًا) og *æbædænn* (أَبَدًا) til *æbædæ* (أَبَدًا).

b) Ord med *kæsratæyn* på slutten

عَمَلٍ	فَمٍ	سَفْرَةٍ	عَمَدٍ	نُسُكٍ
<i>'Æmælinn</i>	<i>Fæminn</i>	<i>Sæfæratinn</i>	<i>'Æmædinn</i>	<i>Nosokinn</i>
حَسَنِ	مَلِكٍ	شَجَرٍ	كَذِبٍ	بِدَمٍ
<i>Hæsænin</i>	<i>Mælækinn</i>	<i>Shæjærin</i>	<i>Kæzibinn</i>	<i>Bidæminn</i>
ثَمَنِ	غَضَبٍ	بَشَرٍ	سَخَطٍ	أَجَلٍ
<i>Thæmænin</i>	<i>Ghadabinn</i>	<i>Bæshærin</i>	<i>Sækhatinn</i>	<i>Æjælinn</i>

لَبَنٍ Læbæninn	بِيَدٍ Bi-ycædinn	رَقَبَةٍ Raqaætinn	خَبْرٍ Khabæerinn	مَسَدٍ Mæsædinn
عِنَبٍ 'Inæbinn	قَدَرٍ Qadæerinn	كَبَدٍ Kæbædinn	نَفَقَةٍ Næfæqatinn	عَلَقٍ 'Ælæqinn
سَعَةٍ Sæ'ætinn	فِيَةٍ Fi'ætinn	مَثَلٍ Mæthælinn	لَهَبٍ Læhæbinn	بِقَبَسٍ Biqabæsinn

Det må påses at bokstaven *s̄ins* lyd skiller seg fra *thæs* og *s̄ads* lyd, slik som i *sækhætinn* (سَخَطٍ), og *kha* og *ta* skal fortsatt uttales tykt.

Hvis bokstaven *ra* kommer på slutten og skal forbindes med et nytt ord eller man fortsetter lesningen, så må den bli lest tynt, men skal man stanse på den, må den bli lest tykt.

Hvis man må eller kan stanse etter et ord med *kæsratæyn* på slutten, så må man fjerne *tænwīn*-tegnet, som er *kæsratæyn*, og stanse på siste bokstav ved å gi det *sokōn*. For eksempel blir *bidæminn* (بِدْمٍ) til *bidæm* (بِدْمُ), og *'æmælinn* (عَمَلٍ) til *'æmæ* (عَمَلُ).

Vi ser at omtrent fem ord har *tæ mærbōtah* på slutten i den siste tabellen, slik som vi helt innledningsvis lærte at den hvis den kommer på slutten av et ord, blir gjort om til en *hæ*. Derfor ville vi hvis vi skulle ha stanset på noen av disse ordene, ha gjort den om til en *hæ* med *sokōn* over. For eksempel blir *sæ'ætinn* (سَعَةٍ) til *sæ'æh* (سَعَهُ), og *raqabætinn* (رَقَبَةٍ) til *raqabæh* (رَقَبَهُ). Dette gjelder alle formene av *tænwīn*.

c) Ord med *dammætæyn* på slutten: Tykke ord (ظ, ط, ض, ص, ر, خ), غ og ق) skal leses tykt her og tynne holdes tynne.

سُرُرٌ	أَحَدٌ	كُتِبَ	قَتْرَةٌ	غَبْرَةٌ
Sororonn	Æhædonn	Kotobonn	Qatæratonn	Ghabæratonn
خُشْبٌ	حُمُرٌ	قِطَعٌ	بَقْرَةٌ	صَمَدٌ
Khoshobonn	Homoronn	Qita'onn	Bæqaratonn	Samædonn
زَبَدٌ	خُلُقٌ	ظَلَلٌ	مَلَكٌ	عَمَلٌ
Zæbædonn	Kholoqonn	Zolælonn	Mælækonn	'Æmælonn
كَلِمَةٌ	نَصَبٌ	ظَمًا	حَسَنَةٌ	قَدَمٌ
Kælimætonn	Næsabonn	Zamæ'onn	Hæsænætonn	Qadæmonn
حَرَاجٌ	رُسُلٌ	قَسَمٌ	أَشْرٌ	مَرَضٌ
Hærajonn	Rosolonn	Qasæmonn	Æshironn	Mæradonn
رَجُلٌ	دِيَةٌ	جُدَدٌ	أُذُنٌ	لَعِبٌ
Rajolonn	Diyætonn	Jodædonn	Ozononn	Læ'ibonn

Hvis vi må eller kan stanse, så vil siste bokstavens *tænwīn*-tegn (*dammætæyn*) erstattes med *sokōn*, for eksempel blir 'æmælonn (عَمَلٌ) til 'æmæl (عَمَلٌ) og zæbædonn (زَبَدٌ) il zæbædd (زَبَدٌ).

I noen ord finner vi at enkelte bokstaver er tykke og andre er tynne, slik som i *zololonn* (ظَلَلٌ); her er *za* tykt og *lém* tynt. Vi må gjøre såpass forskjell at det blir tydelig når vi uttaler ordet.

Derfor må vi være svært forsiktige med å ikke la dem påvirke hverandre slik at vi ender opp med å uttale den ene tykt eller tynt på grunn av den andre.

Hvis *tæ mærbōtah* med *tænwīn*-tegn kommer på slutten og vi stanser på den, må vi ikke glemme regelen som sier at den skal endres til en *hæ* med *sokōn* over. For eksempel blir *bæqaratonn* (بَقْرَةٌ) til *bæqarah* (بَقْرَةٌ) og *kælimætonn* (كَلِمَةٌ) til *kælimæh* (كَلِمَةٌ). Dette gjelder alle formene av *tænwīn*.

Del 3

Sokōn – سكون

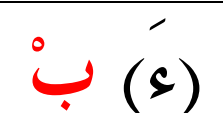

Når en bokstav har et bevegelsestegn, *hærahæh* (حركة), det vil si de tegnene vi har lært oss – *fæthæh*, *kæsrâh* og *dammæh* eller disse tegnene i *tænwîn*-form –, blir den bokstaven kalt for *motæhærrik* (متحرك). Men hvis bokstaven ikke har et *hærahæh*-tegn over eller under seg og viser seg med et *sokōn*-tegn over eller med intet tegn, kaller vi den for *sâkin*¹.

Sokōn er et rundt tegn; det kan også skrives slik: ◌̣, som settes over en bokstav for å flette / slå sammen to bokstaver. Det har ingen egen lyd; med andre ord fletter det sammen lyden til de to bokstavene som skal flettes.

• Øvelse nr. 1

Øv godt på *sokōn*, for det er et tegn som lærer oss å sette sammen ord. *Sokōn* kan komme over alle bokstavene, derfor skal vi se på tre og tre former av alle bokstavene flettet sammen med tre andre bokstaver, slik at vi blir kjent med *sokōn* og dens funksjon.

Det er viktig at det leses fra høyre til venstre i denne rekkefølgen: *fæthæh* + *sokōn*, *kæsrâh* + *sokōn* og så *dammæh* + *sokōn*.

 <i>Obb</i>	 <i>Ibb</i>	 <i>Æbb</i>
 <i>Bot</i>	 <i>Bit</i>	 <i>Bæt</i>
 <i>Toth</i>	 <i>Tith</i>	 <i>Tæth</i>

¹ *Sâkin* (ساكن) vil si en hvilende/stanset bokstav; når man fletter / setter sammen med den, må man vise tegn til en stans. En bokstav som er *sâkin*, kan aldri være den første bokstaven, den må ha en bokstav før seg med et tegn.

 <i>Thojj</i>	 <i>Thijj</i>	 <i>Thæjj</i>
 <i>Jodd</i>	 <i>Jidd</i>	 <i>Jædd</i>
 <i>Hoqq</i>	 <i>Hiqq</i>	 <i>Hæqq</i>
 <i>Khor</i>	 <i>Khir</i>	 <i>Khar</i>
 <i>Do'</i>	 <i>Di'</i>	 <i>Dæ'</i>
 <i>Zok</i>	 <i>Zik</i>	 <i>Zæk</i>
 <i>Ros</i>	 <i>Ris</i>	 <i>Ras</i>
 <i>Zonn</i>	 <i>Zinn</i>	 <i>Zænn</i>
 <i>Som</i>	 <i>Sim</i>	 <i>Sæm</i>

<p>شُرُّ</p> <p><i>Shor</i></p>	<p>شِرِّ</p> <p><i>Shir</i></p>	<p>شَرِّ</p> <p><i>Shær</i></p>
<p>صُفِّ</p> <p><i>Sof</i></p>	<p>صِفِّ</p> <p><i>Sif</i></p>	<p>صَفِّ</p> <p><i>Saf</i></p>
<p>ضُعِّ</p> <p><i>Do'</i></p>	<p>ضِعِّ</p> <p><i>Di'</i></p>	<p>ضَعِّ</p> <p><i>Da'</i></p>
<p>طُوُّ</p> <p><i>Tō</i></p>	<p>طِوِّ</p> <p><i>Tiw</i></p>	<p>طَوِّ</p> <p><i>Tau</i></p>
<p>ظِيُّ</p> <p><i>Zoy</i></p>	<p>ظِيِّ</p> <p><i>Zi</i></p>	<p>ظَيِّ</p> <p><i>Zay</i></p>
<p>عُخِّ</p> <p><i>'Okh</i></p>	<p>عِخِّ</p> <p><i>'Ikh</i></p>	<p>عَخِّ</p> <p><i>'Ækh</i></p>
<p>غُزِّ</p> <p><i>Ghoz</i></p>	<p>غِزِّ</p> <p><i>Ghiz</i></p>	<p>غَزِّ</p> <p><i>Ghaz</i></p>
<p>فُشِّ</p> <p><i>Fosh</i></p>	<p>فِشِّ</p> <p><i>Fish</i></p>	<p>فَشِّ</p> <p><i>Fæsh</i></p>
<p>قُدِّ</p> <p><i>Qodd</i></p>	<p>قِذِّ</p> <p><i>Qidd</i></p>	<p>قَدِّ</p> <p><i>Qadd</i></p>

كُضْ <i>Kod</i>	كِضْ <i>Kid</i>	كَضْ <i>Kæd</i>
لُوْ <i>Lō</i>	لِوْ <i>Liw</i>	لَوْ <i>Læú</i>
مُصْ <i>Mos</i>	مِصْ <i>Mis</i>	مَصْ <i>Mæs</i>
نُغْ <i>Nogh</i>	نِغْ <i>Nigh</i>	نَوْغْ <i>Nægh</i>
هُلْ <i>Hol</i>	هِلْ <i>Hil</i>	هَلْ <i>Hæl</i>
وُحْ <i>Woh</i>	وِحْ <i>Wih</i>	وَحْ <i>Wæh</i>
يُمْ <i>Yom</i>	يِمْ <i>Yim</i>	يَمْ <i>Yæm</i>

Husker du fortsatt at *ælif* med et tegn¹ egentlig er en *hæmzæh* og ikke *ælif*? Denne grunnregelen må ikke glemmes!

Det vi lærer av tabellen, er at den bokstaven som flettes sammen med den andre gjennom *sokōn*, gir sin bevegelseslyd inn i bokstaven med *sokōn* over. Men fordi den andre bokstaven har *sokōn* over seg, stanser den etter å ha mottatt forrige bokstavs bevegelseslyd; hvis for eksempel *ælif* med *fæthæh* over flettes

¹ Være det *sokōn*, eller *fæthæh*, *kæsræh*, *dammæh* i vanlig form eller *tænwīn*-form, *ælif* er i seg selv en forlengende vokal, mens det når den gir lyd, egentlig er en *hæmzæh* som styrer den.

sammen med *bæ* med *sokōn* over, går *ælif*s bevegelseslyd inn i *bæs* lyd og stopper der.

Mens vi er inne på temaet *sokōn*, er det avgjørende å få med seg at på arabisk har vi fem bokstaver som krever *qalqalæh*¹. De fem bokstavene er: ج, ب, ط, ق og د. Når en bokstav flettes sammen med en av disse fem, må man avslutte med en liten ekkolyd. Derfor er det spesielt blitt gitt dobbeltbokstaver etter hver *qalqalæh*-bokstav i tabellen. *Qalqalæh*-bokstavene krever ekkolyd om de kommer med *sokōn* over seg i midten av et ord eller på slutten. Den eneste forskjellen er at hvis de kommer i midten av et ord, så skal ekkolyden være litt mild, mens denne skal uttales godt hvis de kommer på slutten av et ord.

• Øvelse nr. 2

I denne øvelsen skal vi øve på *sokōn* i et ord og på slutten av det. Plukk ett etter ett ord fra tabellen, del dem opp, og legg dem deretter sammen, for eksempel slik: *jæhratænn* (جَهْرَةٌ) = (*jīm* med *fæthæh*) + (*hæ* med *sokōn*) + (*ra* med *fæthæh*) + (*tæ mærbōtah* med *fæthætæyn*).

جَهْرَةٌ	ة	ر	ج + ه	ه	ج
<i>Jæhratænn</i>	<i>Tæ mærbōtah</i> med <i>fæthætæyn</i> = <i>tann</i>	<i>Ra</i> med <i>fæthæh</i> = <i>ra</i>	(<i>Jæ</i> + <i>h</i> = <i>jæh</i>)	<i>Hæ</i> med <i>sokōn</i> = <i>h</i>	<i>Jīm</i> med <i>fæthæh</i> = <i>jæ</i>

¹ *Qalqalæh* (قلقلة) betyr å lage ekkolyd etter at det er *sokōn* over de fem bokstavene som krever det.

سِحْرٌ <i>Sihronn</i>	فَضْلٌ <i>Fædlonn</i>	شَانٍ <i>Shæ'ninn</i>	نَفْسٌ <i>Næfsinn</i>
كَعَصْفٍ <i>Kæ-'Æsfinn</i>	أَقْتُلُ <i>Oqqtol</i>	يُسْرًا <i>Yosrann</i>	جَهْرَةً <i>Jæhratænn</i>
يَجْعَلُ <i>Yæj'æel</i>	لَمْ يَلِدْ <i>Læm yælid</i>	يَدْرُؤْكُمْ <i>Yæddra'o-kom</i>	تَعْلَمُ <i>Tæ'læmo</i>
إِضْرِبْ <i>Idribb</i>	الْحَمْدُ <i>Æl-hæmdo</i>	نُصِبَتْ <i>Nosibæt</i>	أَجْرَهُمْ <i>Æjjra-hom</i>
الْفَصْلُ <i>Æl-fæslø</i>	مُسْرِفٌ <i>Mosrifonn</i>	شِئْتُمْ <i>Shi'-tom</i>	خَلَقَتْ <i>Kholiqat</i>
أَثَمْتِ <i>Ætmæmtæ</i>	كَاسًا <i>Kæ'sænn</i>	أَرْسَلَ <i>Ærsælæ</i>	مُؤْمِنٌ <i>Mo'minonn</i>
كَلِمَحٍ <i>Kæ-læmhinn</i>	لَوْلَا <i>Lo'lo'ænn</i>	أَشْفَقْنَا <i>Æshfæqqnæ</i>	اقْرَأْ <i>Iqgra'</i>

Det er viktig at vi repeterer reglene vi lærer, sånn at de sitter godt:

- i. *Tænwīn* med *fæthæh* har som regel *ælif* etter seg, men den uttales ikke. Hvis man må eller kan stanse etter et ord med *fæthætæyn* og *ælif* på slutten, så forsvinner det ene tegnet og blir endret til *ælif*, for eksempel blir *yosrann* (يُسْرًا) til *yosrā* (يُسْرًا) og *mæthælænn* (مَثَلًا) til *mæthælæ* (مَثَلًا).
- ii. Hvis man må eller kan stanse etter et ord med *kæsrateyn* på slutten, så må man fjerne *tænwīn*-tegnet, som er *kæsrateyn*, og

stanse på siste bokstav ved å gi det *sokōn*. For eksempel blir *bidæminn* (بِدْمٍ) til *bidæm* (بِدْمٌ) og 'æmælinn (عَمَلٍ) til 'æmæ (عَمَلٌ).

- iii. Hvis man stanser ved et tilfelle av *tæ mærbōtah* på slutten, erstattes den med en *hæ* med *sokōn* over. For eksempel blir *sæ 'ætinn* (سَعَةٍ) til *sæ 'æh* (سَعَةٌ) og *raqabættinn* (رَقَبَةٍ) til *raqabæh* (رَقَبَةٌ).
- iv. Hvis man stanser ved et tilfelle av *dammætæyn* på slutten, erstattes den med *sokōn*, for eksempel blir 'æmælonn (عَمَلٌ) til 'æmæ (عَمَلٌ) og *zæbædonn* (زَبَدٌ) til *zæbædd* (زَبَدٌ).

Når vi leser bokstaver som er *sákin*^I, er det et absolutt krav at vi ikke gjør bokstaven sprettende, slik at den ender opp med en *faethæh*-lyd etter seg.

Hvis et ords siste bokstav er *sákin*, vil den bli lest som *sákin*, selv om vi stanser på enden av det ordet, for eksempel skal *shi'tom* (شَيْتُمْ) leses *shi'tom* (شَيْتُمْ) – endelsen vil ikke få noen forandring.

Når en *qalqalæh*-bokstav^{II} kommer på slutten og den er *motæhærrik*^{III} og vi stanser ved den, da må vi huske å utrykke *qalqalæh* godt, for eksempel vil *lækænōdonn* (لَكْنُوذٌ) bli til *lækænōdd* (لَكْنُوذٌ).

Ra-sákinæhs regler: Er bokstaven før eller etter tykk og har *kæsræh* eller bærer på *faethæh* eller *dammæh*, da skal *ra* uttales tykk, for eksempel *ærsæl* (أَرْسَلٌ), *orkod* (أَرْكُضٌ), *mirsādd* (مِرْصَادٌ) og *qirtās* (قِرْطَاسٌ).

^I *Sákin* (ساكن) vil si at bokstaven har det runde tegnet *sokōn* over seg.

^{II} *Qalqalæh* (قلقلة) betyr å lage ekkolyd etter at det er *sokōn* over de fem bokstavene som krever det: ق, ط, ب, ج og د.

^{III} Når en bokstav har et bevegelsestegn (*hærakæh* [حركة]), *faethæh*, *kæsræh* og *dammæh* eller disse tegnene i *tænwīn*-form, blir den bokstaven kalt for *motæhærrik* (متحرك).

Men hvis bokstaven før har *kæsrah*, da har *ra-sáekinæh* forskjellige regler; hvis for eksempel bokstaven før har en *kæsrah* under som ville ha vært der uansett form av ordet, som vi kaller *æl-kæsrat-ol-æslīyyæh* (الكسرة الأصلية), så vil *ra-sáekinæh* bli lest tynn. Eksempler er *hijr* (حجر) og *qādir* (قادر).

Er *kæsrah* under bokstaven før en midlertidig *kæsrah* på grunn av ordets form, det vi kaller for *æl-kæsrat-ol-‘éridah* (الكسرة العارضة), så skal *ra* leses tykk: *æmirtábo* (أم ارتابوا) eller *irji ‘ī* (ارجع).

Om bokstaven før er *yæ-sáekinæh* og *ra* er også *sáekinæh*, så skal *ra* være tynn, for eksempel *khabār* (خبير), *qadīr* (قدير), *khaýr* (خير) og *monīr* (منير).

Def 4

Mædd – مدّ

Mædd, eller forlengende vokaler, har tre funksjoner:

- i. å forlenge de korte vokalene til lengre vokaler
- ii. å forlenge de lange vokalene til enda lengre vokaler
- iii. å forlenge de tynne vokalene til lengre vokaler

Hvis *ælif* er uten tegn og kommer etter en bokstav med *fæthæh*, kaller vi det for *ælif-mædd*.

Hvis *wæu* med *sokōn* over kommer etter en bokstav med *dammæh*, kaller vi det for *wæu-mædd*.

Hvis *yæ* med *sokōn* over kommer etter en bokstav med *kæsrah*, kaller vi det for *yæ-mædd*.

Disse tre – ا, و og ع – er kjent som *mædd*-bokstaver, de forlenger bokstaven med bevegelsestegnet før seg og forlenger det like mye som en *ælif*. Det må vises forsiktighet når det gjelder forlengelsen; den må ikke være kortere enn en *ælif* og heller ikke lengre. Det vil si at lengden på bokstavens endelse er blitt doblet.

Før vi ser på eksempler og gjør øvelser, kan vi se på hvordan *mædd*-bokstavene fungerer i praksis:

- i. *Bæ* med *fæthæh* (ب) + *ælif* (ا) = *bææ* (بَا [vi skriver det slik: *bâ*]).
- ii. *Bæ* med *dammæh* (بُ) + *wæu* med *sokōn* (و) = *boo* (بُو [vi skriver det slik: *bō*]).
- iii. *Bæ* med *kæsrah* (بِ) + *yæ* med *sokōn* (ي) = *bii* (بِي [vi skriver det slik: *bī*]).

• Øvelse nr. 1

Vær nøye med riktig forlengelse av bokstaven; les fra høyre til venstre i denne rekkefølgen: *ælif-mædd*, *wæu-mædd* og så *yæ-mædd*:

 <i>Ā</i>	 <i>Ō</i>	 <i>Ā</i>
 <i>Bī</i>	 <i>Bō</i>	 <i>Bá</i>
 <i>Tī</i>	 <i>Tō</i>	 <i>Tá</i>
 <i>Thī</i>	 <i>Thō</i>	 <i>Thá</i>
 <i>Jī</i>	 <i>Jō</i>	 <i>Já</i>
 <i>Hī</i>	 <i>Hō</i>	 <i>Há</i>
 <i>Khī</i>	 <i>Khō</i>	 <i>Khā</i>
 <i>Dī</i>	 <i>Dō</i>	 <i>Dá</i>

ذِي <i>Zī</i>	ذُو <i>Zō</i>	ذَا <i>Zā</i>
رِي <i>Rī</i>	رُو <i>Rō</i>	رَا <i>Rā</i>
زِي <i>Zī</i>	زُو <i>Zō</i>	زَا <i>Zā</i>
سِي <i>Sī</i>	سُو <i>Sō</i>	سَا <i>Sā</i>
شِي <i>Shī</i>	شُو <i>Shō</i>	شَا <i>Shā</i>
صِي <i>Sī</i>	صُو <i>Sō</i>	صَا <i>Sā</i>
ضِي <i>Dī</i>	ضُو <i>Dō</i>	ضَا <i>Dā</i>
طِي <i>Tī</i>	طُو <i>Tō</i>	طَا <i>Tā</i>
ظِي <i>Zī</i>	ظُو <i>Zō</i>	ظَا <i>Zā</i>

عِي	عُو	عَا
<i>Ī</i>	<i>Ō</i>	<i>Ā</i>
غِي	غُو	غَا
<i>Ghī</i>	<i>Ghō</i>	<i>Ghā</i>
فِي	فُو	فَا
<i>Fī</i>	<i>Fō</i>	<i>Fā</i>
قِي	قُو	قَا
<i>Qī</i>	<i>Qō</i>	<i>Qā</i>
كِي	كُو	كَا
<i>Kī</i>	<i>Kō</i>	<i>Kā</i>
لِي	لُو	لَا
<i>Lī</i>	<i>Lō</i>	<i>Lā</i>
مِي	مُو	مَا
<i>Mī</i>	<i>Mō</i>	<i>Mā</i>
نِي	نُو	نَا
<i>Nī</i>	<i>Nō</i>	<i>Nā</i>
هِي	هُو	هَا
<i>Hī</i>	<i>Hō</i>	<i>Hā</i>

وِ Wī	وُ Wō	وَ Wá
يِ Yī	يُ Yō	يَا Yá

Det viktige er at det er kun *mædd*-bokstavens lyd som forlenges, og ikke den første bokstavens, for eksempel skal *yī* (يِ) ikke uttales *yyī* (يِي).

• Øvelse nr. 2

I denne øvelsen skal vi bli kjent med *mædd*-bokstaver i midten av forskjellige ord og på slutten.

خَاطَبَ <i>Khātabæ</i>	أَبُوَابًا <i>Æbbwáebænn</i>	يَمْلِكُونَ <i>Yæmlikōna</i>	مِيقَاتًا <i>Mīqātænn</i>	قَالَ <i>Qālæ</i>
يَعْمَلُونَ <i>Yæ'mælōnæ</i>	سَاهُونَ <i>Sáhōnæ</i>	رَسُولٌ <i>Rasōlinn</i>	جَدِيدٌ <i>Jædīdonn</i>	عَاقِبَ <i>'Āqabæ</i>
شَدِيدٌ <i>Shædīdonn</i>	قِيلَ <i>Qīlæ</i>	كَرِيمٌ <i>Kærīmonn</i>	حَفِيزٌ <i>Hæfīzonn</i>	مُصْلِحُونَ <i>Moslihōnæ</i>
رُوحٌ <i>Rōhonn</i>	رَافِعٌ <i>Rāfi'onn</i>	عَظِيمٌ <i>'Āzīmonn</i>	مِسْكِينًا <i>Miskīnænn</i>	عِبَادَةٌ <i>'Ibædætænn</i>
عَجِيبٌ <i>'Ājībonn</i>	نُوحِيهَا <i>Nōhīhæ</i>	يَشْعُرُونَ <i>Yæsh'orōnæ</i>	خَاشِعَةٌ <i>Khāshi'ætonn</i>	إِيمَانٌ <i>Īmānonn</i>

 <i>Ōzīncé</i>	 <i>Hækīmonn</i>	 <i>Nōronn</i>	 <i>Rahīqinn</i>	 <i>Shærābænn</i>
--	--	--	---	---

Hvis et ords nest siste bokstav er en *mædd*-bokstav og man skal stanse på slutten av ordet, er det bare å gi *sokōn* over den siste bokstaven og forlenge *mædd*-bokstaven med 1–3 *ælif*, for eksempel vil *sæmī'onn* (سَمِيعٌ) bli uttalt *sæmiii'* (سَمِيعٌ [vi skriver det slik: *sæmī'*]). Om et ord ender med en *qalqalæh*-bokstav og nest siste bokstav er en *mædd*-bokstav, så skal begge tingene gjøres ved både å forlenge med tre *ælif* og å gjøre *qalqalæh* på slutten ved å gi den siste bokstaven *sokōn*, for eksempel vil *shædīdonn* (شَدِيدٌ) bli uttalt *shædiidd* (شَدِيدٌ [vi skriver det slik: *shædīdd*]).

Forkortede tegn på forlengende vokaler

En kort *ælif* er et tegn som står for en *ælif*s lengde; den fungerer akkurat som *ælif-mædd*, men den erstatter også *fæthæh* som er før den, for

eksempel *bá* (بَا) = *bá* (بِ). Her ser vi at den erstatter både *ælif* og *fæthæh*.

Ved uttale av *mīm* og *nōn* bør ikke lyden bli nasal (neselyd) mer enn nødvendig.

ثَا	تَا	بَا	أَا (ءَا)
<i>Thá</i>	<i>Tá</i>	<i>Bá</i>	<i>Á</i>
دَا	خَا	حَا	جَا
<i>Dá</i>	<i>Khā</i>	<i>Há</i>	<i>Já</i>
سَا	زَا	رَا	ذَا
<i>Sá</i>	<i>Zá</i>	<i>Rā</i>	<i>Zá</i>
طَا	ضَا	صَا	شَا
<i>Tā</i>	<i>Dā</i>	<i>Sā</i>	<i>Shá</i>
فَا	غَا	عَا	ظَا
<i>Fá</i>	<i>Ghā</i>	<i>Á</i>	<i>Zā</i>
مَا	لَا	كَا	قَا
<i>Má</i>	<i>Lá</i>	<i>Ká</i>	<i>Qā</i>
يَا	وَا	هَا	نَا
<i>Yá</i>	<i>Wá</i>	<i>Há</i>	<i>Ná</i>

• Øvelse

Den korte *ælif* som settes på slutten av et ord over en *yæ*, kaller vi for *ælif mæqsōrah* (الف مقصورة). Vi skal se på dens rolle og en kort *ælif* som kommer over bokstavene ellers. Del opp ordene under øvelsen:

مُوسَى	سَى	مُ + و	و	م
<i>Mōsá</i>	<i>Sīn med ælif mæqsōrah = sá</i>	<i>(Mo + w = mō)</i>	<i>Wæu med sokōn = w</i>	<i>Mīm med dammæh = mo</i>

لَيْلِفِ	سَمَوَاتِ	سُبْحَانَكَ	كِتَابُ	مَلِكِ
<i>Li ī-láfi</i>	<i>Sæmécwætinn</i>	<i>Sobbhécæncæ</i>	<i>Kitábo</i>	<i>Máeliki</i>
عَلَى	قَلَى	يَخْشَى	تَجْرِيْنِ	يَبْنَى
<i>'Ælá</i>	<i>Qalá</i>	<i>Yækhshá</i>	<i>Tæjjriyáni</i>	<i>Yábcæni</i>
مَتَى	إِسْحَقَ	ذَلِكَ	حُجْرَاتِ	غَوَى
<i>Mætá</i>	<i>Isháqa</i>	<i>Žáelikæ</i>	<i>Hojorātinn</i>	<i>Ghawá</i>
أَذَى	إِلَى	رَمَى	طَغَى	يَحَى
<i>Ædná</i>	<i>Ilá</i>	<i>Ramá</i>	<i>Taghā</i>	<i>Yæhyá</i>
أَيْتُ	إِبْرَاهِيمَ	هَرُونَ	عَيْسَى	يَرْضَى
<i>Æyétonn</i>	<i>Ibbrāhīmæ</i>	<i>Hærōncæ</i>	<i>'Isá</i>	<i>Yærdā</i>
أَخْوَى	كَلِمَتِ	مَارِبُ	صَدِيقَيْنِ	رَزَقْنَهُمْ
<i>Æhwá</i>	<i>Kælimécetinn</i>	<i>Mæ-éribu</i>	<i>Sādiqīncæ</i>	<i>Razæqqncæhom</i>

Det ordet som har *ælif mæqsōrah* på slutten, krever at stansingen ved det skal være like lang som vanlig, for eksempel vil *'īsá* (عِيسَى) fortsatt være *'īsá* (عِيسَى) eller *mōsá* (مُوسَى) fortsatt bli uttalt *mōsá* (مُوسَى); med andre ord forsvinner ikke forlengelsen på slutten.

Det skal overhodet ikke forlenges tre eller fire ganger når man stanser ved en *ælif mæqsōrah* på slutten av et ord. Det er avgjørende å være klar over at ved stansingen vil lengden av *ælif mæqsōrah* fortsatt være en *ælif*.

■ På samme måte som vi har en kort *ælif* over bokstaven, finnes det også noen som velger å bruke en kort *ælif* under bokstaven. Dette tegnet erstatter både *kæsrah* og *yæ*, for eksempel kan *īlāfi-him* (إِلَافِهِمْ) skrives slik *īlāfi-him* (إِلْفِهِمْ), men de vil bli uttalt på samme måte med lik lengde, og tegnet fungerer som *yæ-mædd*.

ث Thī	ت Tī	ب Bī	ا (ء) Ī
د Dī	خ Khī	ح Hī	ج Jī
س Sī	ز Zī	ر Rī	ذ Zī
ط Tī	ض Dī	ص Sī	ش Shī
ف Fī	غ Ghī	ع Ī	ظ Zī

م Mī	ل Lī	ك Kī	ق Qī
ي Yī	و Wī	ه Hī	ن Nī

• Øvelse

Øv på den korte ælif under bokstaven. Under øvelsen kan det være fornuftig å dele opp ordene slik:

عَمَلِهِ	ه	لِ	مَ	عَ
'Æmælihī	Hæ med kort ælif under = hī	Læm med kæsrah = li	Mīm med fæthæh = mæ	'Æyn med fæthæh = 'æ

رُسُلِهِ	نُورِهِ	إِبْرَاهِيمَ	يُحْيِي	بِهِ
Rosolihī	Nōrihī	Ibbrāhīmæ	Yohyī	Bihī
قَبْلِهِ	مَكْلَ	لِحُكْمِهِ	سَبِيلِهِ	وَجْهِهِ
Qabblihī	Mīkælcæ	Li-hokmihī	Sabīlihī	Wajjihihī
كُتُبِهِ	بَرْقِهِ	أُحْيِي	بِعَبْدِهِ	بَعْدِهِ
Kotobihī	Bærqihī	Ohyī	Bi-'æbdihī	Bæ'dihī
تَرْزُقَانِهِ	ثَمَرِهِ	لِقَوْمِهِ	أَهْلِهِ	يَسْتَحْيِي
Torzæqānihī	Thæmærihī	Li-Qaumihī	Æhlihī	Yæstæhyī

نَسْتَحِي Næstæhyī	فِيهِ Fīhī	خِلَلِهِ Khilálihī	بَطْنِهِ Bættnihī	هَذِهِ Házihī
تَأْوِيلِهِ Tæ'wīlihī	قَلْبِهِ Qalbihī	بِمَزْحَرِجِهِ Bimozæhzihihī	تُقَاتِهِ Toqātihī	آيَتِهِ Āyétihī

Hvis man stanser ved et ord som har *hæ* med en kort *ælif* under som siste bokstav, så gjelder samme regel som vanlig *kæsrah*. Det vil si at vi gir *hæ sokōn* og fjerner den korte *ælif* som er under, for eksempel blir *bihī* (بِه) til *bih* (بِه) og *qalbihī* (قَلْبِه) til *qalbih* (قَلْبِه).

Men når det gjelder en kort *ælif* under *yæ*, har den og *ælif mæqsōrah* over *yæ* samme regel; vi uttaler forlengelsen av dem som en *ælif*s lengde. For eksempel forblir *yæstæhyī* (يَسْتَحِي) *yæstæhyī* (يَسْتَحِي).

■ Det tredje tegnet som hører til **forkortede tegn på forlengende vokaler**, er en *dammæh* snudd opp ned: ْ. Den står for *dammæh* og *wæu* (*wæu-mædd*), for eksempel er *tō* (تْ) lik *tō* (تُو).

Noen velger å sette en liten *wau* ved siden av bokstaven, noe som gir akkurat den samme lyden og forlengelsen.

ثْ Thō	تْ Tō	بْ Bō	اْ (ءْ) Ō
دْ Dō	خْ Khō	حْ Hō	جْ Jō
سْ Sō	زْ Zō	رْ Rō	ذْ Žō

ط <i>Tō</i>	ض <i>Dō</i>	ص <i>Sō</i>	ش <i>Shō</i>
ف <i>Fō</i>	غ <i>Ghō</i>	ع <i>ʿō</i>	ظ <i>Zō</i>
م <i>Mō</i>	ل <i>Lō</i>	ك <i>Kō</i>	ق <i>Qō</i>
ي <i>Yō</i>	و <i>Wō</i>	ه <i>Hō</i>	ن <i>Nō</i>

- Øvelse

Øv på *dammæh* snudd opp ned over bokstaven. Under øvelsen kan det være klokt å dele opp ordene slik:

أَمْرُهُ	ه	رُ	(أ + م)	م	أ
<i>Æmrohō</i>	<i>Hæ</i> med <i>dammæh</i> snudd opp ned over = <i>hō</i>	<i>Ra</i> med <i>dammæh</i> = <i>ro</i>	(<i>Æ + m = æm</i>)	<i>Mīm</i> med <i>sokōn</i> = <i>m</i>	<i>Ælif</i> med <i>fæthcæh</i> = <i>æ</i>

أَخْلَدَهُ	مَوَازِينُهُ	أَخْرَجَهُ	أَثْقَلَهُ	دَاوُدَ
<i>Ækhlaedæhō</i>	<i>Mæwázīnohō</i>	<i>Ækhrajæhō</i>	<i>Æthqalæhō</i>	<i>Dæwōdæ</i>
سُبْحَنَهُ	حَمْرَهُ	كَلِمَتُهُ	لَهُ	كِتَابَهُ
<i>Sobbhécæhō</i>	<i>Hæmirahō</i>	<i>Kælimætohō</i>	<i>Læhō</i>	<i>Kitábæhō</i>

خِتْمُهُ	عَمَلُهُ	قَوْمُهُ	فِصْلُهُ	عِبَادَةُ
<i>Khítémohō</i>	<i>'Æmælohō</i>	<i>Qæumohō</i>	<i>Fisālohō</i>	<i>'Ibédæhō</i>
خَلْقُهُ	أَكْفَرُهُ	يَرَهُ	مَعَهُ	عَذَابُهُ
<i>Khalæqahō</i>	<i>Ækfærahō</i>	<i>Yærahō</i>	<i>Mæ'æhō</i>	<i>'Æzæbæhō</i>
صَدْرُهُ	أَطْعَمَهُ	فَلَهُ	مَوَّءِدَةٌ	رِزْقُهُ
<i>Saddrahō</i>	<i>Ætt'æmæhō</i>	<i>Fæ-læhō</i>	<i>Mæu'ōdæto</i>	<i>Rizqahō</i>
يَلُونُ	أَنْشَرَهُ	قَبْضَتُهُ	نِعْمَهُ	وَرِثَتُهُ
<i>Yælwōnæ</i>	<i>Ænshærahō</i>	<i>Qabbdatohō</i>	<i>Ni'æmæhō</i>	<i>Wæarithæhō</i>

Hvis det stanses ved et ord som har *dammæh* snudd opp ned på slutten, så er regelen at vi gir siste bokstaven *sokōn* og tar bort *dammæh* snudd opp ned-tegnet, for eksempel blir *'ibédæhō* (عِبَادَةُ) til *'ibédæh* (عِبَادَةٌ) og *qaumohō* (قَوْمُهُ) til *qaumoh* (قَوْمٌ).

Horōf-ol-līn – حروف اللين

Hvis *wæu* eller *yæ* har *sokōn* over seg og bokstaven før har *fæthæh*, så kaller vi det *fæthæh*-tegnet kombinert med bokstavene *yæ* eller *wæu* for *līn*-bokstaver.

Līn-bokstavene skal forlenges som *mædd*-bokstavene, altså lik en *ælif*, og det er viktig å uttale dem mildt.

أَ (أَ) عَى	أَ (أَ) وُ
<i>Æý</i>	<i>Æú</i>
بَى	بُو
<i>Bæý</i>	<i>Bæú</i>
تَى	تُو
<i>Tæý</i>	<i>Tæú</i>
ثَى	ثُو
<i>Thæý</i>	<i>Thæú</i>
جَى	جُو
<i>Jæý</i>	<i>Jæú</i>
حَى	حُو
<i>Hæý</i>	<i>Hæú</i>
خَى	خُو
<i>Khæý</i>	<i>Khæú</i>

<p>دَى</p> <p><i>Dæy</i></p>	<p>دَو</p> <p><i>Dæú</i></p>
<p>ذَى</p> <p><i>Žæy</i></p>	<p>ذَو</p> <p><i>Žæú</i></p>
<p>رَى</p> <p><i>Ray</i></p>	<p>رَو</p> <p><i>Raú</i></p>
<p>زَى</p> <p><i>Zæy</i></p>	<p>زَو</p> <p><i>Zæú</i></p>
<p>سَى</p> <p><i>Sæy</i></p>	<p>سَو</p> <p><i>Sæú</i></p>
<p>شَى</p> <p><i>Shæy</i></p>	<p>شَو</p> <p><i>Shæú</i></p>
<p>صَى</p> <p><i>Say</i></p>	<p>صَو</p> <p><i>Saú</i></p>
<p>ضَى</p> <p><i>Day</i></p>	<p>ضَو</p> <p><i>Daú</i></p>
<p>طَى</p> <p><i>Tay</i></p>	<p>طَو</p> <p><i>Taú</i></p>

ظَىٰ <i>Zay</i>	ظُوٰ <i>Zai</i>
عَىٰ <i>'Aey</i>	عُوٰ <i>'Aei</i>
غَىٰ <i>Ghay</i>	غُوٰ <i>Ghai</i>
فَىٰ <i>Fæy</i>	فُوٰ <i>Fæi</i>
قَىٰ <i>Qay</i>	قُوٰ <i>Qai</i>
كَىٰ <i>Kæy</i>	كُوٰ <i>Kæi</i>
لَىٰ <i>Læy</i>	لُوٰ <i>Læi</i>
مَىٰ <i>Mæy</i>	مُوٰ <i>Mæi</i>
نَىٰ <i>Næy</i>	نُوٰ <i>Næi</i>

هَي	هُوَ
<i>Hæý</i>	<i>Hæú</i>
وَي	وَو
<i>Wæý</i>	<i>Wæú</i>
يَي	يَو
<i>Yæý</i>	<i>Yæú</i>

• Øvelse

Øv på *līn*-bokstavene på midten av et ord. Husk at det er en viktig del av treningen å dele opp ordene under øvelsen slik som det er vist under:

يَوْمٌ	مٌ	(يَ + وٌ)	وٌ	يَ
<i>Yæúmonn</i>	<i>Mīm med dammætcæyn = monn</i>	<i>(Yæ + w = yæú)</i>	<i>Wæu med sokōn = w</i>	<i>Yæ med fæthæh = yæ</i>

بَيْنَكُمْ	أَبَوَيْهِ	عَيْنَيْنِ	قَرَيْشٍ	زَوْجِنِ
<i>Bæýncækom</i>	<i>Æbæwæýhi</i>	<i>Æýncæýni</i>	<i>Qoráyshinn</i>	<i>Zæújcæni</i>
يَرَوْنَهَا	قَوْسَيْنِ	يَوْمِئِذٍ	قَوْلٌ	عَفْوَانَا
<i>Yæraúncæhé</i>	<i>Qaúsæýni</i>	<i>Yæúmcæ'izinn</i>	<i>Qaúlonn</i>	<i>Æfæúncæ</i>
صَوْمًا	مَوْلُودٌ	قَوْمِي	تَوْبَةً	أَوْتَادًا
<i>Saúmcænn</i>	<i>Mæúlódonn</i>	<i>Qaúimī</i>	<i>Tæúbætcænn</i>	<i>Æútædcænn</i>

رُؤَيْدًا	سَوْفَ	كَيْدًا	يَنْهَوْنَ	قَوْمًا
<i>Rowæydænn</i>	<i>Sæuifæ</i>	<i>Kæydænn</i>	<i>Yænhæuince</i>	<i>Qauimænn</i>
عَيْنٌ	وَيْلٌ	هَدَيْنَا	أَيْنَ	يَنْتَوْنَ
<i>'Æýnonn</i>	<i>Wæýlonn</i>	<i>Hædæýncé</i>	<i>Æýncæ</i>	<i>Yæncæuince</i>
حَيْثُ	رَأَيْتَ	كَفَلَيْنَا	أَعْطَيْنَا	خَيْرًا
<i>Hæýtho</i>	<i>Ra'æýtæ</i>	<i>Kiflæýni</i>	<i>Æ'tayncé</i>	<i>Khayrann</i>

Hvis man stanser ved en bokstav etter *līn*-bokstaven, kan man forlenge *līn*-bokstaven med en–tre *ælif*, men da må det gis *sokōn* over den siste bokstaven, for eksempel kan *qoraýshinn* (قُرَيْشٍ) ved stansingen forlenges til *qoraýýýsh* (قُرَيْشٍ) [vi skriver det slik: *qoraýsh*]).

Vi må være nøyaktige med å lese *ta* tykt i *æ'tayncé* (أَعْطَيْنَا) og forlenge *yæ* og *ælif* like mye som en *ælif* hver.

Del 5

إخفاء – *Ikhfá'*

Om noen av disse bokstavene kommer etter *nōn-sáekinæh*^I eller *tænwīn*, så må det gjøres *ghonnæh*^{II}: ق, ف, ظ, ط, ض, ص, ش, س, ز, ذ, د, ج, ث, ت, وگ ك. Denne *ghonnæh* blir kalt for *ikhfá'*.

Det har ikke noe å si om *nōn-sáekinæh* kommer før *ikhfá'*-bokstavene i et ord eller to ord samtidig, det skal gjøres *ghonnæh* uansett.

Hvis det kommer en *bæ* som er *motæhærrik*^{III} etter *mīm-sáekinæh*^{IV}, så må man lese med *ikhfá'*, det vil si utføre *ghonnæh*, for eksempel skal *máelæhom bi-hi* (مَالَهُمْ بِهِ) leses *máelæhomm bi-hi*. Selv om det er dobbeltkonsonant her, må vi huske at den ikke skal uttales med trykk, men heller forlenges med en *ælif*s lengde. Dette kalles for *ikhfá' shæfæwi* (إخفاء شفوى).

Ikhfá' betyr å skjule, under *ikhfá' shæfæwi* skjuler vi *mīms* uttrykk med leppene, men uttaler den samtidig gjennom en nasal lyd.

• Øvelse

Øv på *ikhfá'* med *ghonnæh*, og pugg alle *ikhfá'*-bokstavene. Vi fortsetter å bruke oppdelingsmetoden under øvingen:

كَنْزٌ	زٌ	(كَ + نْ)	نْ	كَ
<i>Kænnzonn</i>	<i>Zéy</i> med <i>dammætæyn</i> = <i>zonn</i>	(<i>Kæ</i> + <i>n</i> = <i>kænn</i>)	<i>Nōn</i> med <i>sokōn</i> = <i>n</i>	<i>Káf</i> med <i>fæthæh</i> = <i>kæ</i>

^I *Nōn-sáekinæh* (نْ): bokstaven *nōn* med en *sokōn* over.

^{II} *Ghonnæh* (غنة) er en neselyd, en lyd som frambringes gjennom nesene, det vil si at man trekker den opp i nesene og frambringer den derfra like lenge som en *ælif* forlenger en bokstav.

^{III} Når en bokstav har et bevegelsestegn (*hærakæh* [حركة]), *fæthæh*, *kæsræh* og *dammæh* eller disse tegnene i *tænwīn*-form, blir den bokstaven kalt for *motæhærrik* (متحرك).

^{IV} *Mīm-sáekinæh* (مْ): bokstaven *mīm* med en *sokōn* over.

Ved stans ved zéy skal man gi sokōn til zéy og uttale slik: kannz (كَنْز).

فَمَنْ تَابَ <i>Fæ-mænn tábæ</i>	مَنْ كَانَ <i>Mænn káncæ</i>	مِنْكُمْ <i>Minnkom</i>	مِنْ قَبْلُ <i>Minn qablo</i>
تَنْقِمُونَ <i>Tænnqimōncæ</i>	عِنْدِ <i>'Inndi</i>	وَالْأَنْفِ <i>Wæl-ænnfæ</i>	أَنْزَلَ <i>Ænnzælcæ</i>
إِنْ <i>Inn tosliho</i>	عَلَى الْإِنْسَانِ <i>'Ælæl-innsæni</i>	فَوْجٍ سَأَلَهُمْ <i>Fæujonn sæ'ælcæhom</i>	خَلَقَ جَدِيدٍ <i>Khalqinn jædīdinn</i>
وَالْإِنجِيلِ <i>Wæl-innjīlæ</i>	نَسَخَ <i>Nænnscækh</i>	عَنْكَ <i>'Ænnkæ</i>	يُنْفِقُ <i>Yonnfīqo</i>
يَنْظُرُونَ <i>Yænnzorōncæ</i>	ذُو انْتِقَامٍ <i>Zonntiqāmi</i>	مُقَنْطَرَةً <i>Moqanntarati</i>	مَنْضُودٍ <i>Mænnḍōdinn</i>
عَنْ ذِكْرِي <i>'Ænn zikrī</i>	أَنْطَلَقْتُمْ <i>Inntalcæqqtom</i>	مِنْ طُورٍ <i>Minn tōri</i>	ثَمَنًا قَلِيلًا <i>Thæmæncænn Qalīlænn</i>
مِنْ كُتُبٍ <i>Minn kotobinn</i>	عَمَلٍ صَالِحٍ <i>'Æmælonn sālihonn</i>	ظَنَنْتُمْ <i>Zæncænn²⁶tom</i>	أَنْ صَبْرًا <i>Ænn sabærcæ</i>

إظهار – *Izhâer*

Kommer noen av disse bokstavene etter *nōn-sâekinæh* eller *tænwīn*, kreves det av oss at vi gjør *izhâer*, det vil si at vi ikke skal gjøre *ghonnæh* på dette stedet: ح, خ, ع, غ, ه og ء. Disse seks bokstavene kalles for *æl-horōf-ol-hædqiyyæh* (الحروف الحلقية), strupebokstavene. Når man har uttalt *nōn-sâekinæh*, skal man uttale neste bokstav med det samme, uten å lage noen nasal lyd, men man skal huske å ikke gjøre det for fort heller. Når 'æyn og *hæ* uttales, må ikke lyden stenges i halsen, det er bedre å uttale den tydelig og mildt.

Av og til hender det at noen tar en liten pause ved *nōn-sâekinæh* rett før strupebokstavene. Dette må ikke bli gjort; bokstavene sitter sammen, og ordet skal uttales tydelig i ett.

Izhâer shæfæwi (إظهار شفوي): Hvis det kommer en hvilken som helst bokstav etter *mīm* utenom *mīm* eller *bæ*, så skal det gjøres *izhâer*.

Eksempler: *æl-hæmdo* (الْحَمْدُ), *wæmra'ætoh* (وَأَمْرَاتُهُ) og *æ-læm tæra* (الْمَ تَر).

• Øvelse

Øv på *izhâer*, og vær veldig nøye med å unngå *ghonnæh*. Pugg alle strupebokstavene som krever *izhâer*. Hold oppdelingsmetoden gående under øvingen:

مِنْهُ	هُ	مِ + نِ	نِ	مِ
<i>Minnho</i>	<i>Hæ med dammæh = ho</i>	<i>(Mi + n = minn)</i>	<i>Nōn med sokōn = n</i>	<i>Mīm med kæsrah = mi</i>

Legg merke til at det ikke er en strek under dobbelt n på norsk. Det betegner at vi ikke skal gjøre *ghonnah* her.

<p>مِنْ عِلْمٍ</p> <p>Minn 'Ilminn</p>	<p>أَخْنَهُ</p> <p>Ækhonno</p>	<p>مَنْ أَمِنَ</p> <p>Mænn æmcæncæ</p>	<p>مِنْ حِكْمَةٍ</p> <p>Minn hikmætinn</p>	<p>عَنْهُ</p> <p>'Ænnho</p>
<p>مِنْ</p> <p>عَذَابٍ</p> <p>Minn 'æzæbinn</p>	<p>مِنْ</p> <p>حَكِيمٍ</p> <p>Minn hækīminn</p>	<p>مِنْ غَيْرٍ</p> <p>Minn ghayri</p>	<p>عَنْ أَمْرٍ</p> <p>'Ænn æmrī</p>	<p>مِنْ</p> <p>خَلْفٍ</p> <p>Minn khalæfinn</p>
<p>فُلَانًا</p> <p>خَلِيلًا</p> <p>Folæncænn khalīlænn</p>	<p>جُرْفٍ</p> <p>هَارٍ</p> <p>Jorofinn hærin</p>	<p>بِغْلَامٍ</p> <p>حَلِيمٍ</p> <p>Bi-gholæminn hælīminn</p>	<p>عَذَابًا أَلِيمًا</p> <p>'Æzæbcænn ælīmænn</p>	<p>مِنْ</p> <p>خَيْرٍ</p> <p>'Minn Khayrinn</p>
<p>يَنْعِقُ</p> <p>Yænn 'iqo</p>	<p>يَنْهَوْنَ</p> <p>Yænnhæuinæ</p>	<p>مَنْ حَوْلَهَا</p> <p>Mænn hæulæhcæ</p>	<p>عَلِيمٌ خَيْرٌ</p> <p>'Ælīmonn khabīronn</p>	<p>رَفْرَفٍ</p> <p>خُضْرٍ</p> <p>Rafrafinn khodrinn</p>
<p>عَجُوزٌ</p> <p>عَقِيمٌ</p> <p>'Æjōzonn 'Æqīmonn</p>	<p>نُوحًا</p> <p>هَدِينًا</p> <p>Nōhænn hædæynā</p>	<p>يَنْحِتُونَ</p> <p>Yænnhitōna</p>	<p>أَنْعَمْتَ</p> <p>Ænn 'æmta</p>	<p>مِنْ</p> <p>خَوْفٍ</p> <p>Minn khaúfinn</p>

<p>مِنْهُ</p> <p>Minnho</p>	<p>جُرْفٍ</p> <p>هَارٍ</p> <p>Jorofinn hárinn</p>	<p>الْمُنْحَنَةِ</p> <p>Æl- monnkhaniqato</p>	<p>فَسَيَنْغَضُونَ</p> <p>Fasæyonnghidōna</p>	<p>عَلِيمًا</p> <p>حَكِيمًا</p> <p>Ælīmænn hækīmann</p>
-----------------------------	---	---	---	---

Iqláeb – إقلاب

Iqláeb betyr «å endre», «å forandre», «å bytte ut». Hvis bokstaven *bæ* kommer etter *nōn-sáekinæh* eller *tænwīn*, kreves det at man skal lese *mīm* med *ghonnæh* istedenfor *bæ*. Dette kaller vi for *iqláeb*, for eksempel blir *fænnbiz* (فَانْبِذْ) endret til *fæmmbiz* (فَانْبِذْ) og *sæmī'onn bæšironn*

(سَمِيعٌ بَصِيرٌ) til *sæmī'omm bæšironn* (سَمِيعٌ بَصِيرٌ). Hvis man stanser på slutten av disse to ordene, må man gi *sokōn* til den siste bokstaven, som er *ra* her, og lese *sæmī'omm basīr* (سَمِيعٌ بَصِيرٌ). Det vi ser, er at *dammætæyn* ble endret til en *dammæh* og en liten *mīm* med *sokōn*. Noen velger å skrive *mīm* med *sokōn* slik som det er vist ovenfor, mens andre velger å skrive kun *mīm* [◌], men det skal uttales på samme måte.

Ghonnæh skal være lik en *ælif*s lengde, og den må ikke føre til at den forrige bokstaven forlenges. *Mīm* må ikke blandes med *nōn*; det er viktig å ha i minnet at *nōn* er blitt byttet ut med *mīm*, så nå skal kun *mīm* uttales.

- Øvelse

Øv på *iqláeb*, og vær veldig nøye med å legge til *ghonnæh* på rett sted og ikke blande *mīm* med *nōn*. Lær regelen om *iqláeb* utenat. Vi fortsetter med oppdelingsmetoden under øvingen:

ا	ن	(أ + ن)	ب	أ	ك	اَنْبَاك
<i>Ælif</i> med <i>fæthæh</i> = <i>æ</i>	<i>Nōn</i> med <i>sokōn</i> = <i>n</i>	Neste bokstav er <i>bæ</i> , derfor kreves det <i>iqláeb</i> her: $æ + m =$ <i>æmm</i>	<i>Bæ</i> med <i>fæthæh</i> = <i>bæ</i>	<i>Ælif</i> med <i>fæthæh</i> = <i>æ</i>	<i>Kæf</i> med <i>fæthæh</i> = <i>kæ</i>	<i>Æmmbæ'æckæ</i>

<p>مِنْ بَعْضٍ</p> <p><i>Mimm bæ'dinn</i></p>	<p>يَنْبُوعًا</p> <p><i>Yæmbō'ænn</i></p>	<p>أَنْبُؤًا</p> <p><i>Æmbā'o</i></p>	<p>سُئِلْتُ</p> <p><i>Sommbolétinn</i></p>
<p>لِذَنْبِكَ</p> <p><i>Li-žæmbikæ</i></p>	<p>أَنْ بُورِكَ</p> <p><i>Æmm bōrikæ</i></p>	<p>مِنْ بَنِي</p> <p><i>Mimm bæni</i></p>	<p>مِنْ بَطُونٍ</p> <p><i>Mimm botōni</i></p>
<p>مِنْ بَعْدٍ</p> <p><i>Mimm bæ'di</i></p>	<p>تَنْبَتُ</p> <p><i>Tæmboto</i></p>	<p>نَفْسٌ بِمَا</p> <p><i>Næfsomm bimæ</i></p>	<p>مِنْ بَقْلِهَا</p> <p><i>Mimm bæqqlihæ</i></p>
<p>زَوْجٍ</p> <p>بِهَيْجٍ</p> <p><i>Zæujimm</i> <i>bæhijinn</i></p>	<p>أَمَدًا بَعِيدًا</p> <p><i>Æmædæmm</i> <i>bæ'idænn</i></p>	<p>ضَلَلٍ بَعِيدٍ</p> <p><i>Dalælimm</i> <i>bæ'idinn</i></p>	<p>خَيْرًا</p> <p>بَصِيرًا</p> <p><i>Khabīramm</i> <i>bæšīrann</i></p>
<p>مِنْ بَيْنٍ</p> <p><i>Mimm bæ'yni</i></p>	<p>قَوْلًا بَلِيغًا</p> <p><i>Qaūlæmm</i> <i>bælīghann</i></p>	<p>فَأَنْبَجَسَتْ</p> <p><i>Fæmbbæjæsæt</i></p>	<p>إِذْ نَبَعَتْ</p> <p><i>Ižimmbæ'æthæ</i></p>
<p>جُدَدٍ بَيْضٍ</p> <p><i>Jodædomm</i> <i>bīdonn</i></p>	<p>شَدِيدٍ بِمَا</p> <p><i>Shædīdomm</i> <i>bimæ</i></p>	<p>قَوْمًا بُورًا</p> <p><i>Qaūmamm bōrann</i></p>	<p>حَدِيثٍ</p> <p>بَعْدَهُ</p> <p><i>Hædīthimm</i> <i>bæ'dæho</i></p>

Tæshdīd – تشدید

Det tegnet som ligner et liggende tretall, kaller vi for *shæddæh*: ʿ. *Shæddæh* settes over den bokstaven den kontrollerer, og den kalles for *moshæddæd*. *Shæddæh* kan anses som en *sokōn* og et annet tegn i ett, for dens rolle er å flette sammen den ene bokstaven med den andre, men samtidig la den andre beholde en bevegelse.

Når det står *shæddæh* over en bokstav, står det egentlig to like bokstaver der. Men for å gjøre det enklere fjerner vi den ene og setter heller *shæddæh* over. For eksempel er *æbbæ* (أَبّ) egentlig *ælif* med *fæthæh* (أ) + *bæ* med *sokōn* (ب) + *bæ* med *fæthæh* (ب), men for at det skulle være enklere å uttale og skrive ordet, ble det gjort om til: *æbbæ* (أَبّ).

Det er viktig å ikke strekke på bokstaven når man leser en *moshæddæd*-bokstav, og *nōn-moshæddæd*^I og *mīm-moshæddæd*^{II} skal leses nasalt (*ghonnæh*) med en *ælif*s lengde.

Det er viktig å ikke forlenge bokstaven før bokstaven som er *moshæddæd*, slik at *æbbæ* (أَبّ) ender opp med å bli *æbbæ* (أَبّ).

Tegnet som kommer etter *shæddæh*, kommer enten over eller under *shæddæh*-tegnet. Noen velger å skrive *kæsrāh* under bokstaven som bærer på *shæddæh*-tegnet, for eksempel kan *æbbi* skrives på begge disse måtene: أَبّ og أَبّ.

 <i>Æbbo</i>	 <i>Æbbi</i>	 <i>Æbbæ</i>
 <i>Ætto</i>	 <i>Ætti</i>	 <i>Ættæ</i>

^I *Nōn-moshæddæd* (نّ): bokstaven *nōn* med *shæddæh* over.

^{II} *Mīm-moshæddæd* (مّ): bokstaven *mīm* med *shæddæh* over.

Grunnbok i koranresitasjon

 <i>Aeththo</i>	 <i>Aeththi</i>	 <i>Aeththæ</i>
 <i>Ejjo</i>	 <i>Ejji</i>	 <i>Ejjæ</i>
 <i>Ehho</i>	 <i>Ehhi</i>	 <i>Ehhæ</i>
 <i>Ekhkho</i>	 <i>Ekhkhi</i>	 <i>Ekhkha</i>
 <i>Eddo</i>	 <i>Eddi</i>	 <i>Eddæ</i>
 <i>Ezzo</i>	 <i>Ezzi</i>	 <i>Ezzæ</i>
 <i>Erro</i>	 <i>Erri</i>	 <i>Erra</i>
 <i>Ezzo</i>	 <i>Ezzi</i>	 <i>Ezzæ</i>
 <i>Esso</i>	 <i>Essi</i>	 <i>Essæ</i>

أَشُّ	أَشِّ	أَشَّ
<i>Æshsho</i>	<i>Æshshi</i>	<i>Æshshæ</i>
أَصُّ	أَصِّ	أَصَّ
<i>Æsso</i>	<i>Æssi</i>	<i>Æssa</i>
أَضُّ	أَضِّ	أَضَّ
<i>Æddo</i>	<i>Æddi</i>	<i>Ædda</i>
أَطُّ	أَطِّ	أَطَّ
<i>Ætto</i>	<i>Ætti</i>	<i>Ætta</i>
أَظُّ	أَظِّ	أَظَّ
<i>Æzzo</i>	<i>Æzzi</i>	<i>Æzza</i>
أَعُّ	أَعِّ	أَعَّ
<i>Æ''o</i>	<i>Æ''i</i>	<i>Æ''æ</i>
أَغُّ	أَغِّ	أَغَّ
<i>Æghgho</i>	<i>Æghghi</i>	<i>Æghgha</i>
أَفُّ	أَفِّ	أَفَّ
<i>Æffo</i>	<i>Æffi</i>	<i>Æffæ</i>
أَقُّ	أَقِّ	أَقَّ
<i>Æqqo</i>	<i>Æqqi</i>	<i>Æqqa</i>

Grunnbok i koranresitasjon

 <i>Ækko</i>	 <i>Ækki</i>	 <i>Ækkæ</i>
 <i>Ællo</i>	 <i>Ælli</i>	 <i>Ællæ</i>
 <i>Æmmo</i>	 <i>Æmmi</i>	 <i>Æmmæ</i>
 <i>Ænno</i>	 <i>Ænni</i>	 <i>Ænnæ</i>
 <i>Æhho</i>	 <i>Æhhi</i>	 <i>Æhhæ</i>
 <i>Æwwø</i>	 <i>Æwwi</i>	 <i>Æwwæ</i>
 <i>Æ''o</i>	 <i>Æ''i</i>	 <i>Æ''æ</i>
 <i>Æyyo</i>	 <i>Æyyi</i>	 <i>Æyyæ</i>

Har du husket å gjøre *ghonnæh* ved *mīm-moshæddæd* og *nōn-moshæddæd*?

Hvis *yæ* eller *wæu* som bærer på *shæddæh* kommer etter en bokstav med et bevegelsestegn, så må vi ikke gjøre *ghonnæh* – da skal *yæ* og *wæu* leses med trykk. Eksempler: *zowwijat* (زُوجَتُ) og *qayyimatonn* (قِيَمَةٌ).

Hvis *yæ* eller *wæu* kommer i den formen som krever *ghonnæh*, det vil si *nōn-sákinæh* eller *tænwīn* før dem, for eksempel, *mæyyæqōlo* (مَنْ يَقُولُ), *miwwáelinn* (مِنْ وَالٍ) eller *'æynæyyæshrabō* (عَيْنًا يَشْرَبُ), så må vi være påpasselige med å gjøre *ghonnæh*. Grunnen til at vi gjør *ghonnæh* her, er at det egentlig er *nōn* eller *tænwīn* som knytter oss direkte til *yæ* og *wæu*, og *nōn* eller *tænwīn*'s *nōn-sákinæh* derfor blir regnet som *shæddæh*'s forbindelsesledd, selv om de er stumme i dette tilfellet.

Vi må være nøye med å ikke gjøre *qalqalæh* når vi stanser ved et ord som bærer på *shæddæh*, unntatt hvis det er de fem bokstavene som krever *qalqalæh*, for da må vi gjøre det – for eksempel blir *bi ghayril-hæqqi* (بِغَيْرِ الْحَقِّ) til *bi ghayril-hæqq* (بِغَيْرِ الْحَقِّ), det vil si at *shæddæh* blir erstattet med en *sokōn*, og den vanlige regelen for *sokōn* gjelder.

• Øvelse nr. 1

Øv på å uttale bokstavene som er *moshæddæd*, med trykk, og glem ikke at *mīm* og *nōn*, som er *moshæddæd*, krever *ghonnæh*. Fortsett å dele opp ordene før du legger dem sammen:

قَدَّرَ	رَ	(ق + د)	دَّ	قَ
<i>Qaddæra</i>	<i>Ra</i> med <i>fæthæh</i> = <i>ra</i>	<i>(Qa + dæ = qaddæ)</i>	<i>Dæl</i> med <i>shæddæh</i> og <i>fæthæh</i> = <i>dæ</i>	<i>Qāf</i> med <i>fæthæh</i> = <i>Qa</i>

<p>يَتَفَجَّرُ</p> <p><i>Yætæfæjjæro</i></p>	<p>عَمَّ</p> <p><i>'Æmmæ</i></p>	<p>مُسَلِّمَةٌ</p> <p><i>Mosællæmætonn</i></p>	<p>اللَّهُ رَبِّي</p> <p><i>Allāho rabbī</i></p>
<p>بِقُوَّةٍ</p> <p><i>Bi qowwætinn</i></p>	<p>لِلذِّكْرِ</p> <p><i>Lizzikri</i></p>	<p>الَّذِينَ</p> <p><i>Ællæzīnæ</i></p>	<p>مُتَّقِينَ</p> <p><i>Mottaeqīnæ</i></p>
<p>مِنْ يَوْمٍ</p> <p><i>Miyyæúminn</i></p>	<p>تَوَلَّيْتُمْ</p> <p><i>Tæwællæytom</i></p>	<p>خَيْرَ آيَةٍ</p> <p><i>Khayrayyærahō</i></p>	<p>سِرَاجًا مُنِيرًا</p> <p><i>Sirājæmmonirann</i></p>
<p>مَنْ يَنْكِرُ</p> <p><i>Mæyyonkiro</i></p>	<p>مَنْ يَفْسُدُ</p> <p><i>Mæyyofsido</i></p>	<p>فَسَبْحٍ</p> <p><i>Fæ-sæbbih</i></p>	<p>مُطَهَّرِينَ</p> <p><i>Motahhirīnæ</i></p>
<p>خَلَقَ</p> <p>نَعِيدُهُ</p> <p><i>Khalqin-no 'īdohō</i></p>	<p>خَيْرِ نَزْلٍ</p> <p><i>Khayron-nozolænn</i></p>	<p>عَيْنًا يَشْرَبُ</p> <p><i>'Æynayyæshrabō</i></p>	<p>رَسُولًا نَبِيًّا</p> <p><i>Rasōlæn-næbiyyænn</i></p>
<p>فَبَايَ</p> <p><i>Fæbi-'æyyi</i></p>	<p>تَرْكِيًّا</p> <p><i>Tæzækké</i></p>	<p>حَى</p> <p><i>Hæyyonn</i></p>	<p>نَبِيًّا</p> <p><i>Næbiyyonn</i></p>
<p>نَجِينًا</p> <p><i>Næjjæýnæ</i></p>	<p>عَرَبِيًّا</p> <p><i>'Ærabiyyonn</i></p>	<p>لُجِّيًّا يَغْشَاهُ</p> <p><i>Lojjiyyiyyæghshé-ho</i></p>	<p>دُرِّيًّا يُوقَدُ</p> <p><i>Dorriyyoy-yōqado</i></p>

■ Innledningsvis lærte vi oss at alfabetet var delt opp i to grupper:

- i. *Æl-horōf-ol-qamæriyyæh* (الحروف القمرية)^I: ا (ء), ب, ج, ح, ه, و, م, ك, ق, ف, غ, ع, خ, ي.
- ii. *Æl-horōf-osh-shæmsiyyæh* (الحروف الشمسية)^{II}: ذ, د, ث, ت, ن, ل, ظ, ط, ض, ص, ش, س, ز, ر.

Den artikkelen som knyttes til et ord for å vise dens bestemthet på arabisk, er *æl* (ال). Når *æl* kommer før en av månebokstavene, setter vi en *sokōn* over *læm* av *æl*, og *æl* blir da uttalt sammen med ordet. Eksempler er *æl-qalæmo* (القلم) og *æl-bæqarato* (البقرة). Men hvis ordet begynner med en av solbokstavene, fletter vi *ælif* av *æl* med den første bokstaven av ordet ved å sette *shæddæh* over den. Eksempler er *æsh-shæmso* (الشمس) og *æen-næjjmo* (النجم).

● Øvelse nr. 2

Lær begge bokstavgruppene utenat, samtidig som du får en ytterligere trening i bruk av *shæddæh* og *sokōn*:

أَلْحِصَانُ <i>Æl-hisāno</i>	أَلْجَمَلُ <i>Æl-jæmælo</i>	أَلْبَيْتُ <i>Æl-bæýto</i>	أَلْأَرْبُ <i>Æl-ærnæbo</i>
أَلْفِيلُ <i>Æl-filo</i>	أَلْغَنَمُ <i>Æl-ghancemo</i>	أَلْعَيْنُ <i>Æl-'æýno</i>	أَلْخِنْزِيرُ <i>Æl-khinzīro</i>
أَلْهُدُودُ <i>Æl-hoddhodo</i>	أَلْمَسْجِدُ <i>Æl-masjido</i>	أَلْكِتَابُ <i>Æl-kitābo</i>	أَلْقَمَرُ <i>Æl-qamaro</i>
أَلثَّاقِبُ <i>Æth-thæqibo</i>	أَلتَّاجُ <i>Æt-tæjo</i>	أَلْيَمَامَةُ <i>Æl-yæmæmæto</i>	أَلْوَرْدَةُ <i>Æl-wærdæto</i>

^I Månebokstavene.

^{II} Solbokstavene.

<p>الزَّاهِدُ</p> <p><i>Æz-záhido</i></p>	<p>الرَّحْمَنُ</p> <p><i>Ær-Rahmáno</i></p>	<p>الذِّكْرُ</p> <p><i>Æz-žikro</i></p>	<p>الدَّرْسُ</p> <p><i>Æd-dærso</i></p>
<p>الضَّفْدَعَةُ</p> <p><i>Æd-difdi'æto</i></p>	<p>الصَّارُوخُ</p> <p><i>Æs-sārōkho</i></p>	<p>الشِّرْكُ</p> <p><i>Æsh-shirko</i></p>	<p>السَّاعَةُ</p> <p><i>Æs-sáe'æto</i></p>
<p>النَّحْلُ</p> <p><i>Æn-næhlo</i></p>	<p>اللِّسَانُ</p> <p><i>Æl-liscéno</i></p>	<p>الظُّلْمُ</p> <p><i>Æz-zolmo</i></p>	<p>الطَّالِبُ</p> <p><i>Æt-tālibo</i></p>

Idghām – إدغام

Når vi trer en bokstav inn i en annen bokstav og leser den bokstaven vi trer en bokstav i, som *moshæddæd*, kaller vi det for *idghām*.

Hvis det kommer følgende bokstaver etter *nōn-sáekinæh* eller *tænwīn* da kreves det *idghām* med *ghonnæh*: م, ن, و og ي. Men hvis det kommer *ra* eller *læm* etter *nōn-sáekinæh* eller *tænwīn*, da skal det gjøres *idghām* uten *ghonnæh*.

Kommer det *mīm-motæhærrik*¹ etter *mīm-sáekinæh*, da skal det gjøres *idghām* med *ghonnæh*. Et eksempel er *minhommá* (مِنْهُمْ مَا); selv om det står to *mīm* her, så trer vi *hæ* inn i andre *mīm* og gjør *ghonnæh*. I det sistnevnte eksemplet var det to like bokstaver, derfor ser vi ikke helt at vi egentlig hoppet over den ene *mīm*. Men i det neste eksemplet ser vi tydelig at den ene bokstaven blir stående stum og er erstattet med *ghonnæh*: *mæyyæqōlo* (مَنْ يَقُولُ). Her ble *nōn* erstattet med *ghonnæh*, og vi flettet *mīm* direkte med *yæ*.

Når to like bokstaver kommer etter hverandre, men den ene er den siste i det første ordet og er *sáekin*, mens den andre er den første i det andre ordet og er *moshæddæd*, da slås de sammen; det kaller vi for *idghām-ol-motæmáéthilén* (إدغام المتماثلان). For eksempel blir *qadd dækhālō* (قَدْ دَخَلُوا) til *qad-dækhālō* (قَدْ دَخَلُوا) og *bæl lác* (بَلْ لَأَ) til *bællác* (بَلَاءَ).

Bokstaver med lignende opprinnelse, slik som *bæ* og *mīm*, *læm* og *ra*, *nōn* og *ra*, tres inn i hverandre også; det kalles for *idghām-ol-motæqāribæyn* (إدغام المتقاربين). Eksempler er *wærkæm-mæ'æncé* (وَأَرْكَبُ مَعَنَا) og *bær-rafæ'æ* (بَلْ رَفَعَ); vi ser at både *bæ* og *læm* faller bort.

Bokstaver med samme artikulasjonsform, slik som *tæ* og *ta*, *tæ* og *dæl*, tres i hverandre også; det kjenner vi som *idghām-ol-motæjénisæyn* (إدغام المتجانسين). For eksempel blir *wæjædd-tom* (وَجَدْتُمْ) til *wæjættom* (وَجْتُمْ); vi ser at *dæl* faller bort.

¹ *Mīm-motæhærrik* vil si *mīm* med et tegn av *hæarakæh*, slik som *fæthæh*, *kæsræh*, *dammæh*, *tænwīn*.

• Øvelse

Øv grundig på *idghām* og *ghonnæh*, da det er vanskelig å huske denne regelen.

<p>مَنْ يَكْفُرُ</p> <p><i>Mæyyækfor</i></p>	<p>مِنْ نُطْفَةٍ</p> <p><i>Minnottfætinn</i></p>	<p>مِنْ مَطَرٍ</p> <p><i>Mimmætarinn</i></p>	<p>مِنْ نُورٍ</p> <p><i>Minnōrinn</i></p>
<p>مِنْ مَنْ</p> <p><i>Mimmænn</i></p>	<p>قَرْيَةٍ نَذِيرًا</p> <p><i>Qaryætin-næžīrann</i></p>	<p>مِنْ وَرَقٍ</p> <p><i>Miwwæraqi</i></p>	<p>قَصْرٍ مَشِيدٍ</p> <p><i>Qasrim-mæshīdinn</i></p>
<p>بِدُخَانٍ</p> <p>مُبِينٍ</p> <p><i>Bi dokhānim-mobīninn</i></p>	<p>مِنْ</p> <p>وَجْدِكُمْ</p> <p><i>Miwwojjdikom</i></p>	<p>نُوحٍ وَ</p> <p>عَادٍ</p> <p><i>Nōhiwwæ 'édinn</i></p>	<p>هَادِيًا وَ</p> <p>نَصِيرًا</p> <p><i>Hædiyæwwæ næsirann</i></p>
<p>بَشَرٍ مِثْلَنَا</p> <p><i>Bæshærom-mithlonæ</i></p>	<p>نَذِيرٍ مُبِينٍ</p> <p><i>Næžīrom-mobīnonn</i></p>	<p>جُمْلَةٍ</p> <p>وَسَحْدَةٍ</p> <p><i>Jomlætaw-wæhidætænn</i></p>	<p>أَنْ</p> <p>يُخْرِجَكُمْ</p> <p><i>Æyyokhrijækom</i></p>
<p>لَكُمْ مِنْهُ</p> <p><i>Lækomminho</i></p>	<p>مِيقَاتٍ يَوْمَ</p> <p><i>Miqātæýýæumæ</i></p>	<p>عَادٍ وَ</p> <p>ثَمُودَ</p> <p><i>'Ædowwæ thæmōdo</i></p>	<p>قَمَرًا مُنِيرًا</p> <p><i>Qamæram-monīrann</i></p>

<p>عَنْهُمْ مَا</p> <p>'Ænnhommé</p>	<p>نَصْرٌ مِّنَ</p> <p>اللَّهِ</p> <p>Næsrom- minallāhi</p>	<p>شَيْءٍ نَّكَرٌ</p> <p>Shæy'innokorinn</p>	<p>مَالًا لَّبَدًا</p> <p>Mælælløbædænn</p>
<p>مُصَدِّقًا لِّمَا</p> <p>Mosaddiqallimé</p>	<p>يَوْمًا لَا</p> <p>تَجْزِي</p> <p>Yæumællæ tæjjzī</p>	<p>فِيَوْمٍ لَا</p> <p>يُعَذِّبُ</p> <p>Fæ-yæumæ'izilla yo'æzzibo</p>	<p>بَشِيرًا وَ</p> <p>نَذِيرًا</p> <p>Bæshīrawwæ næzīrann</p>

Det er noen ord som er unntak fra regelen om at det skal gjøres *idghām* og *ghonnæh* hvis noen av bokstavene م, ن, و og ي skulle komme etter *nōn-sákinæh*, slik som *qinnwánonn* (قِنُونٌ), *sinnwánonn* (سِنُونٌ), *donnyé* (دُنْيَا) og *bonnyénonn* (بُنِينٌ). Når vi uttaler disse ordene, uttaler vi bokstavene deres tydelig uten *ghonnæh*.

Nōn-qoṭni – نون قطنى

Nōn-qoṭni er opprinnelig et persisk ord. Dette er en liten *nōn* med *kæsrah* som blir satt mellom to ord. Det gjør vi hvis det første ordet slutter med *sokōn* eller *tænwīn* og neste begynner med en *sáekin*-bokstav og det mellom dem er en forbindende *hæmzæh*.

Regelen på arabisk er at to bokstaver med *sokōn* ikke kan komme mellom to ord og den ene derfor må forandres på. Vi har tidligere lært at *tænwīn* er et dobbelttegn som betegner en kort vokal flettet med *nōn-sáekinæh*. Men reglene tillater ikke at to tegn med *sokōn* møter hverandre; derfor endrer vi på den skjulte *nōn-sáekinæh* i *tænwīn* ved å gi den en *kæsrah*.

Det er viktig for oss å lære de fem forskjellige reglene når to bokstaver som er *sáekin*, møter hverandre mellom to ord:

- i. Er den første bokstaven av de to *sáekin*-bokstavene som møter hverandre, en *mædd*-bokstav, vil forlengelsen av *mædd* forsvinne, og vi vil da lese ved å flette bokstaven før *mædd*-bokstaven med den første bokstaven av det andre ordet, som naturligvis er *sáekin*.

For eksempel skal *bæyyænnǽl-éyáéti* (بَيْنَا الْآيَاتِ) leses

bæyyænnǽl-éyáéti (بَيْنَا الْآيَاتِ), det vil si at *ælif*s forlengelse etter

nōn faller bort. *Má fīssæmáwáti* (مَا فِي السَّمَاوَاتِ) skal leses *má*

fīssæmáwáti (مَا فِي السَّمَاوَاتِ); *yæs* forlengelse etter *fæ* faller bort.

Qālōttækhazæ (قَالُوا اتَّخَذَ) skal leses *qālōttækhazæ* (قَالُوا اتَّخَذَ),

wæus forlengelse etter *lém* faller bort.

- ii. Hvis den første bokstaven av de to *sáekin*-bokstavene er en *wæu-līniyyæh*¹, så krever denne *wæu* en *dammæh*. Et eksempel er *æstæra-woddalǽlætæ* (أَشْتَرُوا الصَّلَاةَ). Her ser vi at *wæu* står med en *dammæh* over seg, mens det egentlig skulle ha vært *sokōn*.
- iii. Hvis den første bokstaven av de to *sáekin*-bokstavene er en *mīm* for flertall, så krever denne *mīm* en *dammæh*. Et eksempel er

¹ *Wæu-līniyyah* (واو لينية): *wæu* i form av *līn*-bokstav. Hvis *wæu* eller *yæ* har *sokōn* over seg og bokstaven før har *fæthæh*, så kaller vi det *fæthæh*-tegnet kombinert med bokstavene *yæ* eller *wæu* for *līn*-bokstaver.

- thommættæ-khaztomol*- 'ijjlæ (ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ). Vi ser at *mīm* har en *dammæh* og ikke en *sokōn*.
- iv. Hvis den første bokstaven av de to *sékin*-bokstavene er *nōn* i ordet *minn* (مِنْ), så krever denne *nōn* en *fæthæh*. Et eksempel er: *minæ-l-mo* 'minīncæ (مِنَ الْمُؤْمِنِينَ). *Sokōn* er blitt byttet ut med *fæthæh*.
- v. I alle andre tilfeller krever den første bokstaven av de to *sékin*-bokstavene en *kæsræh* og erstatter sin *sokōn* med den. Eksempler er 'ænil-mæsjidi (عَنِ الْمَسْجِدِ), *khozil*- 'æfwæ (خِذِّ الْعَفْوِ) og *khayranil-wæsiyyæto* (خَيْرٌ نَّالِ الْوَصِيَّةِ). Vi lærer også av det siste eksemplet at selv om det er en *tænwīn* i en annen form enn *kæsratæyn*, så skal den skjulte *nōn-sékinæh* fortsatt gis en *kæsræh*.

Innledningsvis under *nōn-qotni* ble det nevnt den forbindende *hæmzæh*. Vi må vite at det finnes to typer *hæmzæh*. Vi har lært tidligere at *ælif* egentlig er kun en forlengende vokal og må ha en *hæmzæh* over eller under seg for å ha en lyd. Den *hæmzæh* som settes over eller under *ælif* for å gi lyd, kaller vi for *hæmzæt-ol-qat* 'i (همزة القطع), og den forbindende *hæmzæh* heter *hæmzæt-ol-wæsl* (همزة الوصل). *Hæmzæt-ol-qat* 'i blir skrevet slik: æ (أ), i (إ) og o (ؤ); *hæmzæt-ol-wæsl* skrives slik: أ – dens jobb er å forbinde to ord med hverandre. Et eksempel er *nōhonn-bnæhō* (نُوحٌ أَبْنَاهُ); vi ser at *hæmzæt-ol-wæsl* har forbundet to ord her, men reglene sier oss at hvis det ene ordet ender med *tænwīn* og det neste begynner med *sokōn* og den forbindende *hæmzæh* står mellom dem, så må vi sette inn en *nōn-qotni* der. Det gjør vi slik: *nōhonibbnæhō* (نُوحٌ نَّالِ أَبْنَاهُ).

Det som også er betydningsfullt å kunne, er at mange skrifttyper velger å unnlate å bruke begge *hæmzæh*-variantene og heller setter direkte tegn over eller under *ælif*, og er det en forbindende *hæmzæh*, lar de den stå åpen slik som vi vil se i øvingstabellen.

Vi kan aldri begynne å lese fra *nōn-qoṭni* hvis vi stanser ved *nōh* (نوح); da må vi innlede fra den forbindende *hæmzæh*: *ibbnæhō* (ابنه).

• Øvelse

Øv først på de fem reglene om når to bokstaver som er *sékin*, møter hverandre mellom to ord. Tren deretter godt på å legge sammen to ord ved hjelp av *nōn-qoṭni*:

عَدْنِ النَّتِيْ 'Æddni-nillæti	قَدِيْرُنَ الَّذِيْ Qadīronillæzi	خَبِيْثَةٌ اِجْتَسَتْ Khabīthætinijjtoththæt
اَحَدُنَ اللّٰهِ Æhædonillāhi	فِتْنَةٌ اِنْقَلَبَ Fitnætonin-qalæbæ	لُوْطِ الْمُرْسَلِيْنَ Lōtinil-morsælīnæ
خَيْرٌ اَطْمَانَ Khayronittmæ'ænnæ	بَزِيْنَةُ الْكُوَاكِبِ Bizīnætinil-kæwækibi	جَمِيْعِ الَّذِيْ Jamī'ænil-læzi
يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقْرُّ Yæúmæ'iznil-mostæqarro	لُمَزَقَةٌ الَّذِيْ Lomæzætinillæzi	مَثَلًا الْقَوْمِ Mæthælcænil-qæúmo
مِصْبَاحٌ اَلْمِصْبَاحُ Misbæhonil-misbæho	مُبِيْنٌ اِقْتُلُوْا Mobīni-niqqtolo	زُجَاجَةٌ زُجَاجَةٌ Zojæjæti-nizzojæjæto
عُزَيْرٌ اِبْنُ 'Ozæyro-nibno	قَرْيَةٌ اِسْتَطْعَمَا Qaryætinistætt'æmæ	كِرَامِدٍ اِسْتَدَّتْ Kæramædinish-tæddætt

بَعْضِ الْقَوْلِ <i>Bæ' dinil-qaulæ</i>	نُوحِ الْمُرْسَلِينَ <i>Nōhinil- morsælīnæ</i>	مُنِيبِ ادْخُلُوهَا <i>Monībiniddkholōhæ</i>
فَخُورِ الَّذِينَ <i>Fækhōranillæzīnæ</i>	خَيْرِ الَّذِينَ <i>Khabīranillæzī</i>	عَادِ الْأُولَى <i>'Ædænil-ōlæ</i>

Legg merke til hvordan *nōn-qotni* blir flyttet opp og ned. Ved *fæthæh* og *dammæh* over bokstaven før er den oppe, og ved *kæsrah* under bokstaven før er den nede.

Del 6

Lám-ol-jældélcæh – لام الجلالة

Lám-ol-jældélcæhs regel gjelder spesielt Herrens personlige egennavn *Allāh*. Står det *fæthæh* eller *dammæh* før den første *lám* i navnet *Allāh*, da skal *lám* uttales tykt, det vi kaller *tæfkhīm* (تفخيم). Eksempler:

<p>مِنَ اللَّهِ</p> <p>Minællāhi</p>	<p>هُوَ اللَّهُ</p> <p>Howællāho</p>	<p>اللَّهُ</p> <p>Allāho</p>
<p>سُبْحَانَكَ</p> <p>اللَّهُمَّ</p> <p>Sobhæncæællāhom̄mæ</p>	<p>نَصْرُ اللَّهِ</p> <p>Næsrollāhi</p>	<p>رَسُولُ اللَّهِ</p> <p>Rasōlollāhi</p>

Hvis det er *kæsræh* før navnet *Allāh* eller hvilken som helst *lám*, så skal det leses tynt, det vi kaller *tærqīq* (ترقيق). Eksempler:

<p>دِينِ اللَّهِ</p> <p>Dīnillāhi</p>	<p>بِاللَّهِ</p> <p>Billāhi</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ</p> <p>Bismillāhi</p>
<p>يُضِلُّ</p> <p>Yodillo</p>	<p>حِلِّ</p> <p>Hillonn</p>	<p>تَجَلَّى</p> <p>tæjællé</p>

Litt mer om *mædd*

Mædd betyr å forlenge og strekke.

- *Mædd* har flere varianter. Den vanlige *mædd* kaller vi for *æl-mædd-ot-tabī'ī* (المَدَّ الطَّبِيعِيّ); den er en av de tre *mædd*-bokstavene som vi kaller *æl-horōf-ol-mæddiyyæh* (الحروف المدّية), ا, و og ى, som det ikke kommer *hæmzæh*- eller en *sækin*-bokstav etter. Den forlenges med en *ælif*, slik som vi har lært tidligere. Eksempler:

<i>Thæqīlænn</i>	<i>Yot'imōnæ</i>	<i>Æl-īmāno</i>

- *Æl-mædd-ol-bædæl* (المَدَّ البَدَل) er den *hæmzæh* som kommer før en *mædd*-bokstav; den forlenges som en *ælif*. Eksempel:

<i>Ra'æ ho</i>

- *Æl-mædd-ol-'iwæd* (المَدَّ العَوَض) vil si å erstatte et ord som slutter med *fæthætæyn* og *ælif*, med forlengelse når man stanser. Forlengelsen består av en *ælif*s lengde, for eksempel slik:

Ved stans	Vanlig
<i>Æmrā</i>	<i>Æmrann</i>
<i>Sæbbhæc</i>	<i>Sæbbhænn</i>

- *Æl-mædd-ol- 'érid æl-wæqfi* (المدّ العارض الوقفي) vil si at vi stanser på slutten av et ord og dets nest siste bokstav er en *mædd*-bokstav. Da gir vi det ordet en midlertidig *sokōn* på slutten for å kunne stanse ved det, og *mædd*-bokstaven skal da forlenges en til tre *ælif*s lengde. Eksempler:

 <i>Æl-mostæqīm</i>	 <i>Yætæscæ'ælōn</i>	 <i>Ær-Rahīm</i>
---	--	--

Hvis vi ikke stanser, men heller velger å lese videre, så vil dette være en vanlig *mædd* med en *ælif*s lengde.

- Står det en *hæmzæh* etter en *mædd*-bokstav i et ord, den *mædd* kaller vi for *æl-mædd-ol-wæjib* (المدّ الواجب) / *Æl-mædd-ol-mottæsil* (المدّ المتصل), er dens forlengelse tre *ælif*. Eksempler:

 <i>Sō'æ</i>	 <i>Jī'æ</i>	 <i>Jæ'æ</i>
 <i>Yæshæ'o</i>	 <i>Do'æ'i</i>	 <i>Aūliyæ'æ</i>

- Hvis *hæmzæh* kommer som den første bokstaven i det neste ordet etter *mædd*-bokstaven, så kaller vi den *mædd* for *æl-mædd-ol-jæ'iz* (المدّ الجائز) / *æl-mædd-ol-monnfæsil* (المدّ المنفصل); dens forlengelse er fra en til to *ælif*. Eksempler:

مَا أَمَرَ	بَنِي آدَمَ	مَا أَصَابَ
<i>Mæ æmæra</i>	<i>Bæni ædæmæ</i>	<i>Mæ æsābæ</i>
إِلَىٰ أَجَلٍ	كَمَا أُرْسِلَ	قَالُوا آمَنَّا
<i>Ilæ æjælinn</i>	<i>Kæmæ orsilæ</i>	<i>Qālō æmænnæ</i>

■ Om bokstaven som kommer etter *mædd*-bokstaven, bærer på *shæddæh*, så kaller vi den *mædd* for *mædd-ol-læzim kilmī mothæqqal* (مدّ اللازم كلمي مثقل); dens forlengelse er tre *ælif*. *Mædd*-bokstaven skal først forlenges, deretter flettes med kommende bokstav. Eksempler:

جَانَّ	حَآجَّهٗ	دَابَّهٖ
<i>Jænnæ</i>	<i>Hæjjæhō</i>	<i>Dæbbætinn</i>
وَالضَّالِّينَ		
<i>Wældæddällīnæ</i>		

■ Bærer bokstaven som kommer etter *mædd*-bokstaven på *sokōn*, da kaller vi den *mædd* for *mædd-ol-læzim kilmī mokhaffæf* (مدّ اللازم كلمي مخفف), dens forlengelse er tre *ælif*. *Mædd*-bokstaven skal først forlenges, deretter flettes med kommende bokstav. Et eksempel er *æ̃l-æ̃næ* (الئن).

الحروف المقطعات – *Æl-horōf-ol-moqatta'æt*

Æl-horōf-ol-moqatta'æt betyr «de forkortede bokstavene»; det er slike bokstaver som blir lest hver for seg i Koranen, selv om de henger sammen. Disse forkortede bokstavene kommer på begynnelsen av 29 Koran-kapitler og har andre titler også. En annen kjent tittel er *æl-horōf-ol-fæwætih* (الحروف الفواتح) «De åpne bokstavene».

Det finnes 14 varianter av disse forkortede bokstavene. De har en unik måte å bli lest på. Et eksempel er *ælif-læm-mmīm* (آلَم); etter *ælif* skal *læm* forlenges med tre *ælif*, deretter krever *mīm* *ghonnæh* fordi den bærer på *shæddæh*, og så skal den forlenges med tre *ælif*.

Vi har lært regelen om *ikhfæ'*¹ tidligere; den vil gjelde når vi leser både *kæf-hæ-yé-'æynn-sād* (كَهَيْعَص) og *hæ-mīm 'æynn-sīnn-qāf* (حَمَّ عَسَق), fordi vi ser at både *'æyn* og *sīn* slutter med *nōn-sáekinæh*, og bokstavene som kommer etter dem, krever at det skal gjøres *ghonnæh*. Men man må huske at *ghonnæh* skal gjøres etter forlengelsen, slik som det er vist i tabellen og i eksemplet ovenfor.

<p>آلَمَصّ</p> <p><i>Ælif-læm-mmīm-sād</i></p>	<p>آلَمّ</p> <p><i>Ælif-læm-mmīm</i></p>
<p>آلَمْرّ</p> <p><i>Ælif-læm-mmīm-rā</i></p>	<p>آلَرّ</p> <p><i>Ælif-læm-rā</i></p>
<p>آلَهّ</p> <p><i>Tā-hæ</i></p>	<p>كَهَيْعَصّ</p> <p><i>Kæf-hæ-yé-'æynn-sād</i></p>
<p>آلَسّ</p> <p><i>Tā-sīn</i></p>	<p>آلَسْمّ</p> <p><i>Tā-sīnn-mmīm</i></p>
<p>آلَصّ</p> <p><i>Sād</i></p>	<p>آلِيسّ</p> <p><i>Yé-sīn</i></p>

¹ Hvis noen av disse bokstavene kommer etter *nōn-sáekinæh* eller *tænwīn*, så må det gjøres *ghonnæh*: ك, ق, ف, ظ, ط, ض, ص, ش, س, ز, ذ, د, ج, ث, ت. Denne *ghonnæh* blir kalt for *ikhfæ'*.

<p>حَمَّ</p> <p><i>H̄c̄-mīm</i></p>	<p>حَمَّ عَسَقَ</p> <p><i>H̄c̄-mīm 'æȳnn-s̄inn-qāf</i></p>
<p>ن̄</p> <p><i>Nōn</i></p>	<p>ق̄</p> <p><i>Qāf</i></p>

Ord som leses annerledes enn det de skrives

I Koranen finner vi flere ord som skrives annerledes enn det de uttales. Tabellen under viser oss eksempler på det.

Lesemåte	Skrivemåte	Lesemåte	Skrivemåte
ثَمُودَ <i>Thæmōdæ</i>	ثَمُودًا <i>Thæmōdæ'</i>	أَفِينُ <i>Æfæ'inn</i>	أَفَائِنُ <i>Æfæ'inn</i>
وَمَلَّيْهِمْ <i>Wæ mælcæ'i-him</i>	وَمَلَّائِيهِمْ <i>Wæ mælcæ'i-him</i>	مَلَّئِهِ <i>Mælcæ'ihī</i>	مَلَّائِيهِ <i>Mælcæ'ihī</i>
أَوْ يَعْفُوا <i>Æú yæ'fowæ</i>	أَوْ يَعْفُوا <i>Æú yæ'fowæ'</i>	لِتَتْلُوا <i>Li-tætlowæ</i>	لِتَتْلُوا <i>Li-tætlowæ'</i>
وَ نَبَلُوا <i>Wæ næbblowæ</i>	وَ نَبَلُوا <i>Wæ næbblowæ'</i>	لِيَبْلُوا <i>Li-yæbblowæ</i>	لِيَبْلُوا <i>Li-yæbblowæ'</i>
لِيَرْبُوا <i>Li-yærbowæ</i>	لِيَرْبُوا <i>Li-yærbowæ'</i>	لَنْ نَدْعُو <i>Lænn-nædd'owæ</i>	لَنْ نَدْعُوا <i>Lænn-nædd'owa'</i>
مِئْتَيْنِ <i>Mi'ætæyni</i>	مِائْتَيْنِ <i>Mi'-'ætæyni</i>	مِئَةٌ <i>Mi'ætonn</i>	مِائَةٌ <i>Mi'-'ætonn</i>
مِنْ نَبَاٍ <i>Minnæbcæ'i</i>	مِنْ نَبَاٍ <i>Minnæbcæ'ī</i>	لَا ذُبْحَنَّهُ <i>Læ æzbæhænnæhō</i>	لَا أَذْبَحَنَّهُ <i>Læ æ'zbæhænnæhō</i>

Lesemåte	Skrivemåte	Lesemåte	Skrivemåte
قَوَارِيرَ <i>Qawárīra</i>	قَوَارِيرًا <i>Qawárīra'</i>	لِشَىءٍ <i>Lishæy'inn</i>	لِشَأْيٍ <i>Lishæ'y-'inn</i>
بَسْطَةً <i>Bæstataenn</i>	بَسْطَةً <i>Bæs(s)tataenn</i>	يَبْسُطُ <i>Yæbbsoto</i>	يَبْصُطُ <i>Yæbbs(s)oto</i>
وَ أَنْ اَتَلُوا <i>Wæ ænn ætlowæ</i>	وَ أَنْ اَتَلُوا <i>Wæ ænn ætlowæ'</i>	بِئْسَ لِسْمٍ <i>Bi'sæ lismo</i>	بِئْسَ الِاسْمِ <i>Bi'sæ'-li'smo</i>

Det er veldig viktig å pugge denne tabellen godt, for slik vil vi unngå mange feil når vi leser Koranen.

I Koranens 76. kapittel kommer ordet *qawárīra'* (قَوَارِيرًا) to ganger (vers 15 og 16); den andre *qawárīra'* (قَوَارِيرًا) skal leses *qawárīra* (قَوَارِيرَ), slik som det er vist i tabellen; dens siste ælif skal ikke uttales enten ved stans eller om man forbinder den videre i setningen.

Vers 52:37, æm *homol-mos(s)áytirōnæ* (أَمْ هُمُ الْمُصَيِّرُونَ), kan leses med *sīn* (الْمُصَيِّرُونَ) eller *sād* (الْمُصَيِّرُونَ); begge måtene blir regnet som korrekte.

Vers 88:22, *bimos(s)áytirinn* (بِمُصَيِّرٍ), leses med både *sīn* (بِمُصَيِّرٍ) og *sād* (بِمُصَيِّرٍ).

Vers 11:41, *mæjirēhá* (مَجْرَهَا), skrives også slik: مَجْرَهَا. Ordet skal ikke uttales med vanlig *kæsrāh*-lyd etter *ra*, som er en i-lyd, men heller med en e-lyd; det er det eneste ordet i Koranen som uttales med en e-lyd.

Neste tabell vil vise oss noen ord hvor *ælif* vil bli uttrykt ved stans, men ikke hvis vi forbinder den videre i setningen:

Ved stans	Lesemåte	Skrivemåte
أَنَا <i>Æné</i>	أَنْ <i>Ænæ</i>	أَنَا <i>Ænæ' (hvor enn den kommer)</i>
لَكِنَّا <i>Lækinná</i>	لَكِنَّ <i>Lækinná</i>	لَكِنَّا <i>Lækinnæ'</i>
سَلَا سِلَا <i>Sælásilá</i>	سَلَا سِلَ <i>Sælásilæ</i>	سَلَا سِلَا <i>Sælásilæ'</i>
الظُّنُونَا <i>Æzzonóná</i>	الظُّنُونِ <i>Æzzonónæ</i>	الظُّنُونَا <i>Æzzonónæ'</i>
الرَّسُولَا <i>Ærrasólá</i>	الرَّسُولِ <i>Ærrasólæ</i>	الرَّسُولَا <i>Ærrasólæ'</i>
السَّبِيلَا <i>Æssæbīlá</i>	السَّبِيلِ <i>Æssæbīlæ</i>	السَّبِيلَا <i>Æssæbīlæ'</i>
قَوَارِيرَا <i>Qawárīrā</i>	قَوَارِيرِ <i>Qawárīra</i>	قَوَارِيرَا <i>Qawárīra' (den første 76:15)</i>

Den første *qawérīra*'s (قَوَارِيرًا) *ʿelif* i kapittel 76 skal uttales ved stans: *qawérīrā* (قَوَارِيرًا), men hvis man fortsetter å lese videre uten å stanse, så skal ikke den uttales: *qawérīra* (قَوَارِيرَ).

Noen vanskelige ord

I tabellen under skal vi øve på noen vanskelige ord som krever ekstra fokus. De blir som regel lest feil; derfor må vi øve grundig på dem og uttale alle de forskjellige tegnene som kommer i dem. Det vil si:

Hvis *shæddæh* kommer etter hverandre, så må vi være nøye med å uttale trykket på begge bokstavene som bærer på *shæddæh*-tegnet, og *sokōns* regler må bli overholdt, og tykke og tynne bokstaver må bli uttalt tydelig, mens det ordet som har to til tre *ghonnæh* i seg, må bli uttrykt nasalt på alle de stedene.

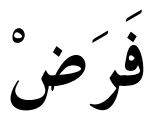

عَهْدَ	عَهْدَ	أَعُوذُ	سَبَّحَهُ	ذُرِّيَّتَهُ
'Ēhædæ	'Ēhidæ	Ā'ōzo	Sæbbih-ho	Žorriyyæætæhō
وَجْهَهُ	الْأَنَّ	اللَّهُ	سَحَّار	سِحْر
Wæjjhæhō	Āĕl-ĕnæ	Āllāho	Sæhhærinn	Sĕhirinn
الْعَلَمِينَ	عَلَىٰ عَقِبَيْهِ	فَاعِلِينَ	الْمُطَهَّرِينَ	
Āel-'ĕlæmīnæ	'Ēlæ 'æqibæyhi	Fæ'ilīnæ	Āel-mottahhirīnæ	
ءَ أَنْذَرْتَهُمْ	جِبَاهُهُمْ	مَبْعُوثُونَ	طُبِعَ عَلَىٰ	
'Ē ænnzærtæhom	Jibæhohom	Mæbb'ōthōnæ	Tobi'æ 'ælé	
وَأَعْتَصِمُوا	أَنْ يُعَمَّرَ	بِمَرْحَزِهِ	ءَ الذَّاكِرِينَ	
Wæ'tæsimo	Āyyo 'æmmæra	Bimozæhzihihī	Āĕzzækerayni	
يُدْعُونَ دَعَاً	إِنَّ اللَّهَ عَهْدَ	لُجِي يَغْشَاهُ		
Yodæ''ōnæ dæ''ænn	Innallāhæ 'æhidæ	Lojjiyyiyæghshæ-ho		

<p>يُنوحُ اهْبِطُ Yá nōhoh-bitt</p>	<p>أَحْسَنَ الْقَصَصِ Æhsæncæl-qasasi</p>	<p>عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ 'Ælcæ Æ'qābikom</p>
<p>أَتَحَا جُونِي Ætohæjjōnnī</p>	<p>فِرْعَوْنَ ائْتُونِي Fir'æúno 'tōnī</p>	<p>لَفِي عِلِّيِّينَ Læfti 'illiyyīncæ</p>
<p>وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِّمَّنْ مَعَكَ Wæ 'ælcæ omæmimmimmæmmæ'ækæ</p>	<p>مِن مِّنِي يَمْنِي Mimmænniyyiyiomncæ</p>	
<p>وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ Wæ mcæ qadærollāhæ hæqqa qaddrihī</p>	<p>فَمَنْ زُحْرِحَ عَنِ النَّارِ Fæmænn zohzihæ 'æninncæri</p>	
<p>صَمٌّ بِكُمْ Sommmomm bokmonn</p>	<p>جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ Jænnætimmm bi-rabbwætinn</p>	
<p>مُسْتَقْرَوْنِ مَتَعٍ Mostæqarrowwæ mætcæ'onn</p>	<p>لِيَا بِالسِّنْتِهِمْ Læyyæmm bi-ælsinætihim</p>	
<p>حَبًّا وَنَبَاتًا Hæbbæwwæ næbætænn</p>	<p>خُضْرًا وَسَبْرًا Khodrowwæ istæbbraqonn</p>	

الوقف – *Æl-wæqf*

Vi har hele veien diskutert litt og litt om *æl-wæqf*, stansing. Men vi går litt grundigere gjennom den en gang til.

- Stansing ved *fæthæh*: Vi bytter ut *fæthæh* over den siste bokstaven med en *sokōn*:

 <i>Færad</i>	 <i>Færada</i>
---	--

- Stansing ved *fæthætæyn*: Vi fjerner den ene *fæthæh* og forlenger den siste bokstaven med en *ælif*:

 <i>Jænæfæ</i>	 <i>Jænæfænn</i>
--	--

- Stansing ved *kæsrah* og *kæsratæyn*: Vi bytter ut tegnet til den siste bokstaven med en *sokōn*:

 <i>Qamær</i>	 <i>Qamæri</i>
 <i>Bidæm</i>	 <i>Bidæminn</i>

- Stansing ved *dammæh* og *dammætæyn*: Vi bytter ut tegnet til den siste bokstaven med en *sokōn*:

 <i>Rosol</i>	 <i>rosolo</i>
---	--

 <i>Mælæk</i>	 <i>Mælækonn</i>
---	--

- Stansing ved *tæ mærbōtah* (ة): Vi bytter ut *tæ mærbōtahs* tegn med en *hæ* med *sokōn*. Det spiller ingen rolle om den bærer på *fæthæh*, *fæthætæyn*, *kæsrah*, *kæsratæyn*, *dammæh* eller *dammateyn*, regelen forblir den samme:

 <i>Lomozæh</i>	 <i>Lomozætinn</i>
---	--

- Stansing ved *sokōn*: Hvis et ords siste bokstav bærer på *sokōn* og vi stanser ved den, da skal det ikke gjøres noen forandring:

 <i>Mæhiyæh</i>	 <i>Mæhiyæh</i>
---	---

- Stansing ved et ord som har *mædd*-bokstav som nest siste bokstav: Vi gir *sokōn* til den siste bokstaven og forlenger *mædd*-bokstaven ytterligere med en til tre *ælif*:

 <i>Yæ'læmōn</i>	 <i>Yæ'læmōnæ</i>
--	---

- Stansing ved et ord som har *līn*-bokstav som nest siste bokstav: Vi gir den siste bokstaven *sokōn* og kan forlenge *līn*-bokstaven med en til tre *ælif*:

 <i>Qoraysh</i>	 <i>Qorayshinn</i>
---	--

- Stansing ved *qalqalæh*: *Qalqalæh*-bokstavene krever ekkolyd om de kommer med *sokōn* over seg i midten av et ord eller på slutten. I midten krever de mild ekkolyd, og på slutten krever de den med trykk. Vi erstatter *qalqalæh*-bokstavens tegn med *sokōn*:

 <i>Lækænōdd</i>	 <i>Lækænōdonn</i>
--	--

- Stansing ved *ælif mæqsōrah*: Det kreves at stansingen skal være like lang som vanlig *ælif mæqsōrah*:

 <i>'Īsā</i>	 <i>'Īsā</i>
--	--

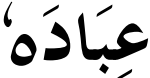
- Stansing ved kort *ælif* under bokstaven: Hvis det er en kort *ælif* under *hæ*, så fjerner vi den korte *ælif* under bokstaven og erstatter den med en *sokōn*:

 <i>Qalbih</i>	 <i>Qalbihī</i>
--	---

Hvis det er en kort *ælif* under *yæ*, så forlenger vi som vanlig:

 <i>Yæstæhyī</i>	 <i>Yæstæhyī</i>
--	--

- Stansing ved *dammæh* snudd opp ned: Vi fjerner *dammæh* snudd opp ned-tegnet og legger til *sokōn* over bokstaven:

 <i>'Ibédæh</i>	 <i>'Ibédæhō</i>
---	--

علامات الوقف – *Ældémét-ol-wæqf*

Den arabiske teksten av Koranen inneholder mange tegn. Noen tegn er de vi har lært for å kunne resitere teksten, mens andre tegn er spesielt dannet for å hjelpe oss med å forstå hvor vi skal stanse, hvor vi bør fortsette, og hvor vi ikke bør stanse. For alle språk har sin talemåte – noen steder stanser man litt, mens man andre steder stanser noe lenger.

- ❖ ○ – Der et vers blir ferdig, finner vi dette tegnet. Det er i virkeligheten den runde *tæ/tæ mærbōtah* (ة) i *áyæh* (آية)¹, som blir satt som en rund sirkel etter et vers. Det er et tegn for stans, derfor bør man stanse ved det.
- ❖ م – Denne *mīm* står for *æl-wæqf-ol-lázim* (الوقف اللازم), det vil si at her må man stanse, hvis ikke er det fort fare for at mange setninger kan få feil betydning.
- ❖ ط – Dette er tegnet på at det som er i ferd med å bli sagt, ikke er helt ferdig enda og taleren ønsker å si noe mer. Det er bedre å stanse ved dette tegnet.
- ❖ ج – Dette står for *æl-wæqf-ol-já'iz* (الوقف الجائز); det er bedre å stanse her, men ikke å stanse er også tillatt.
- ❖ قف – Dette er ordet *qif* (قف), som betyr å stoppe/stanse. Tegnet opplyser at vi bør stanse her og så fortsette å lese. *Qif* blir satt der det er mistanke om at leseren vil sette sammen noe som ikke burde settes sammen.
- ❖ لا – *Læ* betyr «nei!». Hvis dette tegnet er innenfor verset, så bør man aldri stanse. Men hvis det er over *áyæh*-tegnet (○^ʿ), så kan vi både stanse og lese videre.
- ❖ ز – Tegnet viser tillatelse til å lese videre, det vil si at det er bedre å ikke stanse ved det.
- ❖ ص – Tegnet viser tillatelse til å lese videre, derfor bør det flettes sammen med det som kommer videre i verset. Men om noen skulle stanse opp av slitenhet, så er det tillatt. Det er viktig å vite at det blir gitt mer fortrinn til å lese videre ved *sād* (ص) framfor *záy* (ز).

¹ *Áyæh* (آية) betyr vers.

- ❖ **صلے** – Dette er forkortelse for *æl-wæslo æulá* (الوصل أولى); det er best å lese videre og ikke stanse.
- ❖ **ق** – Dette er en sammenfatning av *qīlæ 'ælæyhil-wæqf* (قيل عليه الوقف); her bør man ikke stanse.
- ❖ **صل** – Dette er tegnet på *qadd yōsal* (قد يوصل); her stanses det noen ganger, og andre ganger leses det videre, men det er bedre å stanse.
- ❖ **قلے** – Dette står for *æl-wæqfo æulá* (الوقف أولى); det er bedre å stanse og så lese videre.
- ❖ **(م) وقف النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** – Tegnet viser oss at hans hellighet profeten Mohammad صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ stanset ved dette ordet, så å stanse her er foretrukket.
- ❖ **(م) وقف جبريل عليه السلام / وقف مُنَزَّل** – Det er foretrukket å stanse her også; tegnet er oppkalt etter der engelen Gabriel عَلَيْهِ السَّلام stanset ved opplæringen av koranresitasjon.
- ❖ **(م) وقف عُفْرَانَ** – *Ghofrān* (عُفْرَانَ) vil si å be om svært mye tilgivelse; ved dette tegnet bør både resitatoren og den som hører på, stanse en liten stund og be om tilgivelse. Det er bedre å stanse her enn å fortsette å lese videre.
- ❖ **سكتة/س** – *Sæktæh* (سكتة) vil si å ta en liten pause, men fortsette videre med samme pust; altså stanser lesningen litt, men man slipper ikke pusten.
- ❖ **وقفة** – Står for en større *sæktæh*, det vil si at man skal ta en litt lengre pause enn *sæktæh*, men fortsette med samme pust.
- ❖ **◊ ◊** – Disse to tegnene kommer i nærheten av hverandre, de heter *æl-mo 'æncæqah* (المعانقة) og blir forkortet med disse to bokstavene: *mīm* og *'æyn* (مع). Man skal stanse ved ett av disse to tegnene, enten det første eller det andre, men ikke begge.
- ❖ **ك** – Dette er en forkortelse for *kæžálikæ* (كذلك) og betyr at det har samme bestemmelse som det siste stansetegnet vedrørende verset.
- ❖ **ه** – Tegnet sier at alle koranresitasjons lærde utenom Kufa-lærde mener at det er et vers som slutter her, og at det derfor ikke er noen vits i å gå tilbake i verset for å hente tidligere ord for å kunne lese videre hvis man stanser ved dette tegnet.

Noen andre tegn:

- ❖ الرِّبْع – *Ær-robæ'* (الرَّبْع) betegner at en fjerdedel av Koranens *joz'* (جزء)^I er lest.
- ❖ النِّصْف – *Æn-nisf* (النِّصْف) betegner at halvparten av Koranens *joz'* er lest.
- ❖ التَّلَاثَةُ – *Æth-tholáethæh* (التَّلَاثَةُ) betegner at tre fjerdedeler av Koranens *joz'* er lest.
- ❖ ع – Dette betegner at en enhet^{II} av en *joz'* er lest.
- ❖ السُّجْدَةُ (السُّجْدَةُ) – Tegnet kommer 15 ganger i Koranen; *æs-sæjdæh* (السُّجْدَةُ) betyr å knele med ansiktet ned for Gud. Følgende vers inneholder *sæjdæh*-tegnet: 7:206, 13:15, 16:49 (*sæjdæh*-ordet kommer i det sistnevnte verset, men *sæjdæh*-tegnet settes ved 16:50), (*sæjdæh*-ordet kommer i) 17:107 (men *sæjdæh*-tegnet settes ved 17:109), 19:58, 22:18, 22:77, 25:60, (*sæjdæh*-ordet kommer i) 27:25 (*sæjdæh*-tegnet settes ved 27:26), 32:15, 38:24, (*sæjdæh*-ordet kommer i) 41:37 (*sæjdæh*-tegnet settes ved 41:38), 53:62, 84:21 og 96:19.

Man utfører denne *sæjdæh* slik: Man skal ha utført *wodō*^{III}, vende seg mot *qiblæh*^{IV} og falle på kne med ansiktet ned ved å si: «*Allāho ækbær* (الله أكبر)^V!» Under *sæjdæh* skal man minst tre ganger lese: «*Sobbhænæ rabbiyæl-æ'lá* (سبحان ربِّي الأعلى)^{VI}!» Deretter er det frivillig om man vil si *tækbīr*^{VII} på nytt eller ikke for å sette seg opp. Etter at en har satt seg opp, er *sæjdæh* for koranresitasjon utført.

^I *Joz'* (جزء) betyr én del; Koranen er delt opp i tretti deler og 114 kapitler.

^{II} *Rokō'* (ركوع): en enhet av en *joz'* av Koranen.

^{III} *Wodō'* (وضوء): muslimsk rituell renselse.

^{IV} *Qiblæh* (قبلة): muslimenes bønneretning; det hellige huset i moskeen *æl-hǣrām* i byen Mekka.

^V *Allāho ækbær* (الله أكبر): *Allāh* er størst.

^{VI} *Sobbhænæ rabbiyæl-æ'lá* (سبحان ربِّي الأعلى): Hellig er Herren min, den aller mest Høytstående.

^{VII} *Tækbīr* (تكبير): å forherlige *Allāh*; *Allāho ækbær*.

Del 7

Korte kapitler

I denne delen skal vi øve på å memorere noen korte kapitler fra Koranen utenat med de *tæjwīd*-reglene som vi har lært.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط
Æ'ōzo billáhi minæsh-shæytānir-rajīm

Sōrat-ol-fātihæh

سورة الفاتحة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○
Bismilláhir-rahmánir-rahīm

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ○ أَيَّاكَ نَعْبُدُ وَ أَيَّاكَ نَسْتَعِينُ ○ ط
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ○ صِرَاطَ الَّذِينَ
أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ○ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ ○ ع (امين)

*Æl-hæmdo lilláhi rabbil-'élaemīn. Ær-rahmánir-rahīm.
máeliki yæúmiddīn. iyyékæ næ'bodo wæ iyyékæ næstæ'īn.
ihdinceš-sirātal-mostæqīm. sirātællæzīnæ æn'æmtæ 'ælaeyhim,
ghayril-mæghdōbi 'ælaeyhim wælaeddāllīn. (Æmīn)*

Sōrat-ol-ikhlaēs

سورة الإخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillāhir-rah̄mānir-rah̄īm

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ ۝

وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

Qol howallāho æhædd. Allāhos-samædd. læm yælid, wæ læm yō lædd. wæ læm yækollæho kofowænn æhædd.

Sōrat-ol-kæuthær

سورة الكوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillāhir-rah̄mānir-rah̄īm

إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ

وَأَنْحَرْ ۝ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝

Inné æ'tayndækæl-kæuthær. fæ-salli li-rabbikæ wænnhær. Innæ shāni'ækæ howæl-æbbtær.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

Bismilláhir-rahmánir-rahīm

وَالْعَصْرِ ٢
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ٣
إِلَّا الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ ٤

وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ٥

*Wæl-'æsr. innæel-innsécnae læ-fi khosr. illællæzīnae démæno
wæ 'æmilossāliháci wæ-tæwácsæú bil-hæqqi, wæ-tæwácsæú
bissabbr.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

Bismilláhir-rahmánir-rahīm

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ٢
وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ٣
فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ٤
إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ٥

ص : وقف النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم

*Izác jǣ'æ næsrollāhi wæl-fæth. wæ-ra'æytænnésa
yæddkholōnæ fī dīnillāhi æfwæjé. fæ-sæbbih bihæmdi
rabbikæ wæstæghfirh. innæho káncæ tæwwébcé.*

Sōrat-ol-fælæqq

سورة الفلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismilléhir-rahmánir-rahīm

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثِ
فِي الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝

*Qol æ'ōzo bi-rabbil-fælæqq. minn shærri má khalæqq. wæ
minn shærri ghāsiqinn izác wæqabb. wæ minn
shærrinnæfféthéti fil-'oqadd. wæ minn shærri hæsiddinn izác
hæsædd.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismilláhir-rahmánir-rahīm

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
إِلَهُ النَّاسِ
الَّذِي يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ
مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ

*Qol æ'ōzo bi-rabbinnāes. mælikinnāes. iláhinnaes.
minn shærril-wæswæsil-khannaes. ællæzī yowæswiso fi
sodōrinnāes. minæljinnæti wænnāes.*

صدق الله العليّ العظيم

تمت بعونه تعالى و توفيقه

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

(Koranen 2:127)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ عَلَى آلِ

سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

Ordliste

'Ālāyhis-sālam (عليه السلام): Fred være med ham.

Allah: Guds personlige egennavn, og det er det hovednavnet Han presenterer Seg selv med i Koranen.

Dammæh: Et tegn over bokstaven som gir o-lyd.

Fæthæh: En strek over bokstaven som gir en kort æ/a-lyd

Ghonnæh: Lyd som frambringes gjennom nesen.

Hærakæh: Bevegelse.

Idghām: Flette sammen, smelte sammen.

Ikhfæ': Skjule bokstavens uttrykk.

Iqlæb: Endre, forandre, bytte ut.

Izhær: Uttale bokstaver uten ghonnæh.

Kæsræh: En strek under boksteven som gir en i-lyd.

Līn-bokstaver: *Wæu-sækinah* og *yæ-sækinah* med en bokstav før som bærer på fæthæh.

Mædd: Strekke, forlenge.

Moshæddæd: Den bokstaven som bærer på *shæddæh*.

Motæhærrik: En bokstav med et bevegelsestegn.

Nōn-qotni: En liten *nōn* med *kæsræh* under.

Qalqalæh: Å lage ekkolyd.

Sākin/Sækinæh: En bokstav med intet tegn eller med *sokōn* over.

Sall-Allāho 'ælæyhi wæ sællæm (صلى الله عليه وسلم): Måtte Guds velsignelser og fred være med ham.

Shæddæh: Et tegn som krever trykk.

Sokōn: Et rundt tegn som settes over en bokstav for å flette / slå sammen to bokstaver.

Tæjwīd: Koranresitasjonskunst.

Tænwīn: To tegn som kommer samtidig med n-lyd på slutten.

Ālif mæqsōrah: En kort *ælif* som settes over *yæ* for å forlenge.

Āmīn (på norsk: *amen*): Avslutningsord etter bønn, preken; Herre, la det skje!

Generelt register

- Dammæh* snudd opp ned: 70, 71, 72, 118.
- Engelen Gabriel عليه السلام: 120.
- Ghoḥfrān*: 120.
- Ghonnæh*: 38, 80, 82, 85, 87, 91, 95, 96, 97, 108, 114.
- Hæmzæet-ol-qat* 'i: 99.
- Hæmzæet-ol-wæsl*: 99.
- Hærakæh*: 50.
- Idghām*: 95, 96, 97.
- Ikhfæ'*: 80, 108.
- Ikhfæ'* shæfæwi: 80.
- Imam 'Āsim Al-kōfi: 14.
- Imam Warsh: 14.
- Iqlæb*: 85.
- Izhær*: 82.
- Izhær* shæfæwi: 82.
- Koranen: 14, 15, 108, 110, 111, 119, 121, 124.
- Kort ælif: 66, 67, 68, 69, 70, 118.
- Lém-ol-jælcælæh*: 104.
- Līn*: 73, 76, 77, 117.
- Mædd*: 60, 64, 65, 73, 98, 105, 106, 107, 117.
- Mædd-ol-læzim kilmī mokhaffæf*: 107.
- Mædd-ol-læzim kilmī mothæqqal*: 107.
- Mækhārij*: 20.
- Mīm-moshæddæd*: 87, 91.
- Motæhærrik*: 50, 56, 80.
- Månebokstavene: 16, 17, 93.
- Nōn-moshæddæd*: 87, 91.
- Nōn-qotni*: 98, 99, 100, 101.
- Qadd yōsal*: 120.
- Qalqalæh*: 54, 56, 65, 91, 118.
- Qif*: 119.
- Qīlæ 'ælæyhil-wæqf*: 120.
- Ra* (-regler): 28, 29, 34, 37, 40, 46, 56, 57, 95, 111.
- Ra-sækinæh*: 56.
- Sækin/Sækinæh*: 34, 36, 37, 50, 56, 57, 95, 98, 99, 100, 105.
- Sæktæh*: 120.
- Shæddæh*: 87, 91, 93, 107, 108, 114.
- Solbokstavene: 16, 17, 93.
- Tæ mæftōhæh*: 17.
- Tæ mærbōtah*: 17, 46, 48, 54, 56, 117, 119.
- Tæjwīd*: 14, 15, 124.
- Wæu-mædd*: 60, 61, 70.
- Yæ-mædd*: 60, 61, 68.
- Ælif mæq̄sōrah*: 67, 68, 70, 118.
- Ælif-mædd*: 60, 61, 66.
- Æl-Horōf-ol-mæddiyyæh*: 105.
- Æl-mædd-ol-'ærid æl-wæqfi*: 106.
- Æl-mædd-ol-'iwæd*: 105.
- Æl-mædd-ol-bædæl*: 105.
- Æl-mædd-ol-monnfæsil*: 106.
- Æl-mædd-ol-mottæsil*: 106.
- Æl-mædd-ot-tabī'ī*: 105.
- Æs-sæjdaeh*: 121.

